

СПЕЦИФИКАЦИЈА ПРЕДМЕТА

ВИСОКА СПОРТСКА И ЗДРАВСТВЕНА ШКОЛА

Студијски програм

СТРУКОВНИ ФИЗИОТЕРАПЕУТ

Прва година	
1.	Анатомија
2.	Физикална терапија са белнеоклиматологијом
3.	Психологија
4.	Социјална медицина и етика у здравству
5.	Енглески у здравству
6.	Физиологија са основама биохемије
7.	Кинезиологија
8.	Општа кинезитерапија
9.	Изборни блок 1 1) Комуникација у здравству 2) Информатика са статистиком
10.	Стручна пракса 1
Друга година	
11.	Кинезитерапија телесних деформитета
12.	Корелативна неурологија
13.	Хирургија са ортопедијом и трауматологијом
14.	Интерна медицина
15.	Изборни блок 2 1) Здравствена нега 2) Антропомоторика
16.	Клиничка физикална терапија у интерној медицини и педијатрији
17.	Клиничка кинезитерапија у интерној медицини и педијатрији
18.	Основе мануелних техника
19.	Изборни блок 3 1) Здравствени туризам 2) Тимови и тимски рад
20.	Стручна пракса 2
Трећа година	
21.	Клиничка физикална терапија у неурологији и хирургији са ортопедијом и трауматологијом
22.	Клиничка кинезитерапија у неурологији и хирургији са ортопедијом и трауматологијом
23.	Велнес и спа програми
24.	Изборни блок 4 1) Физиотерапија у геријатрији 2) Моторна контрола
25.	Протетика и ортотика
26.	Рехабилитација поврда у спорту
27.	Здравствени фитнес
28.	Изборни блок 5 1) Менаџмент у здравству 2) Исхрана са дијететиком
29.	Стручна пракса 3
30.	Предмет Завршног рада (СТИР)
31.	Завршни рад

ПРВА ГОДИНА

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут		
Назив предмета: АНАТОМИЈА		
Наставник: спец. др мед. Кристина Вукушић, пред.		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: средњошколско образовање		
Циљ предмета Упознавање студента са основама анатомије и функционалне анатомије локомоторног система (кости, зглобови, мишићи), инервацијом и васкуларизацијом локомоторног система. Упознавање студента са основама анатомије и функционалне анатомије унутрашњих органа и органских система. Стицање увида у компаративну зависност органских функција.		
Исход предмета Студент који је успешно савладао наставни програм овог предмета стиче добру основу за комплетно праћење и разумевање осталих стручних предмета. Познавањем и разумевањем функција свих органа и органских система студент стиче увид у анатомско топографске односе органа и у компаративну зависност органских функција. Студент познаје и разуме анатомску терминологију и појмове о грађи и функционалној анатомији људског тела, чиме је оспособљен за стручну комуникацију, како на осталим предметима, тако и у даљем раду.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <i>Кости, зглобови и мишићи (остеологија, артрологија и миологија):</i> Подела, облик, грађа и архитектура костију. Кости главе, трупа и екстремитета: анатомске карактеристике и мишићни припоји. Врсте, подела и биолошке особине зглобова. Елементи појединих зглобова (зглобне површине, зглобна чаура, лигаментарни апарат, бурзе) и покретљивост зглобова. Мимична мускулатура, мускулатура трупа и екстремитета: мишићни припоји, функција и инервација. <i>Крвни и лимфни судови:</i> Основи грађе зида артерија, вена, капилара и лимфних путева. Артерије главе. Аорта и главне артерије торакса и абдомена. Главне артерије горњих и доњих екстремитета. Систем горње и доње шупље вене. Главни венски судови горњих и доњих екстремитета. Основни анатомски појмови лимфотока: лимфни судови и чворови. <i>Грудни кош:</i> Срце, основне анатомске и функционалне карактеристике (преткоморе, коморе, десно и лево срце). Валвуларни апарат срца. Васкуларизација срца (коронарне артерије). Спроводни систем срца. Перикард. Систем органа за дисање. Трахеја, бронхи и плућна крила, алвеоле и алвеокапиларна мембрана. Функционални и нутритивни крвоток плућа. Плућна марамица. <i>Абдомен и остали системи органа:</i> Основне анатомске карактеристике органа за варење (једњак, желудац, танко и дебело црево, с јетром и панкреасом), органа за излучивање (бубрег, уретер, бешика) и ендокриног система. <i>Централни нервни систем:</i> Мозак и кичмена мождина. <i>Периферни и аутономни нервни систем:</i> Подела нерава и основи функције. Кранијални нерви, нерви трупа, горњих и доњих екстремитета. Инервација мишића и кожных регија (сензитивна и моторна инервација). Симпатички и парасимпатички систем, грађа и функција у контроли рада унутрашњих органа. <i>Вежбе:</i> Функционална анатомија. Анатомски односи костију, мишића, нерава и крвних судова. Општа механика мишића, опис мишића по топографским и функционалним групама (припоји, инервација, функција), синергисти, антагонисти, стабилизатори. Функционална анатомија зглобова (покрети), основни кинетички ланци и мишићне вијуге. Дисајни покрети и механика дисања. Основне радиолошке карактеристике коштаног система (препознавање костију и њихових основних анатомских карактеристика на РТГ снимцима).		
Литература: Основна литература Бошкових, М. (2005). <i>Анатомија човека: дескриптивна и функционална</i> . Београд: Научна КМД. Вукушић, К., Дрљачић, Д. и Вукосављевић, К. (2021). <i>Анатомско-кинезиолошки практикум</i> . Београд: ВСЗШ. (у припреми) Допунска литература Behnke, R. (2014). <i>Кинезиолошка анатомија</i> . Београд: Дата Статус; Netter, F. (2018). <i>Атлас анатомије човека</i> . Београд: Дата Статус; Спасовски, Д. (2019). <i>Функционална анатомија човека</i> . Београд: ИГП Excelsior д.о.о.		
Број часова активне наставе 75	Теоријска настава 45	Практична настава 30
Методe извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују излагање наставника о темама из наставног програма, уз употребу презентација, приказа на скелету и моделима органа, уз активно учешће студената у разматрању важнијих тема.		

Вежбе (2 часа недељно) укључују рад у малим групама, уз учешће студената који припремају одређене методске јединице које обрађују, излажу и дискутују са сарадником. Коришћење софтверских апликација.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
практична настава	10		
колоквијум-и	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ФИЗИКАЛНА ТЕРАПИЈА СА БАЛНЕОКЛИМАТОЛОГИЈОМ			
Наставник: спец. др мед. Ивана Топаловић, пред.; спец др мед. Милош Бојовић, пред.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: средњошколско образовање			
Циљ предмета			
<p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА НА ОСНОВУ КОЈИХ СВРШЕНИ СТУДЕНТИ ПОСТАЈУ АКТИВНИ ЧЛАНОВИ ТИМА ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ У ФИЗИКАЛНОЈ ТЕРАПИЈИ. УПОЗНАВАЊЕ АПЛИКАТИВНИХ СРЕДСТАВА ИЗ ОБЛАСТИ ФИЗИКАЛНЕ ТЕРАПИЈЕ, САВРЕМЕНИХ ДИЈАГНОСТИЧКИХ ПРИСТУПА. УПОЗНАВАЊЕ И ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗА САМОСТАЛНУ ПРИМЕНУ САВРЕМЕНИХ ПОСТУПАКА У ФИЗИКАЛНОЈ ТЕРАПИЈИ И ЗА САМОСТАЛНИ РАД.</p>			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм:			
<p>Познаје и разуме физичке, хемијске и биолошке основе физикалних агенаса и њихово дејство на организам човека; механизме њиховог настанка и манифестације које прате одређена апликативна средства. Познаје и разуме савремене апликативне приступе. Оспособљен је и компетентан за самостални рад у физикалној терапији.</p>			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава:</i>			
<p>Увод у физикалну терапију. Појам и дефиниција физикалне терапије. Историјски осврт. Стратегија у физикалној терапији. Методолошки приступ у физикалној терапији. Физички агенси у физикалној терапији и њихово деловање на организам. Биофизиолошка реакција организма и терапијски ефекат. Физичке карактеристике агенса. Извори добијања агенса. Електромагненти физички агенси: фототерапија, магнетотерапија, електротерапија и електродијагностика. Термички агенси: термотерапија и криотерапија. Механички агенси: апаратурна механотерапија (ултразвук, ударни таласи, подводна масажа, пресотерапија) и хидротерапија. Синергизам и антагонизам физичких агенаса. Технике апликације физикалних модалитета. Могуће грешке у раду и контраиндикације. Најзначајнији терапијски ефекти. Правилно дозирање агенса. Појам балнеоклиматологије. Балнео фактори. Основне карактеристике термалних вода и њихова примена у лечењу. Климатски фактори. Физикална терапија у бањама Србије.</p>			
<i>Вежбе:</i>			
<p>Практична примена разних модалитета електротерапије, једносмерних и наизменичних струја: галванизација, електрофореза, ДД струје, Трабертове струје, високонапонске струје, микрострује, електростимулација експоненцијалним струјама и електродијагностика, тенс, фарадске, руске струје, хоризонтална терапија, интерферентне струје и област високофреквентних струја. Овладавање методама и техникама примене фототерапије, поларизоване светлости и ласера, примена сонотерапије, импулсног магнетног поља и разних облика термо и крио терапије.</p>			
Литература			
<p><i>Основна литература:</i> Михајловић, В. (2011). Терапијски физикални модалитети. Подгорица: Унирекс; Кунеј, Д., & Станковић, Т. (2005). Практикум физикалне терапије. Београд: ВМШ; Трајков, М., & Шимпрага, Ј. (2021). Термички агенси у физикалној терапији. Београд: Ново доба.</p>			
<p><i>Шира литература:</i> Јевтић, М., Весовић, & Потих, В. (1997). Физикална медицина. Крагујевац: Медицински факултет; Цонић, С. (1996). Физикална медицина. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; Чутовић, М. (2014). Основи физикалне медицине и рехабилитације: уџбеник за студенте. Београд: Медицински факултет Универзитета у Београду; Јовановић, Т. & сарадници. (1996). Балнеоклиматологија. Београд: ЦИБИФ.</p>			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе:			
<p>Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима из праксе, грешке у раду.</p>			
<p>Вежбе, односно практична настава (3 часа недељно) укључују рад у малим групама, практичан приказ савремених поступака и апликацију физикалних агенаса.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	практичан испит	20
практична настава	10	усмени испит	20
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА			
Наставник: др Маријана Младеновић, проф.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: средњошколско образовање			
<p>Циљ предмета је да омогући студентима да упознају основне психолошке појмове и главна тематска подручја којим се бави психологија; да се упознају за основним когнитивним, афективним и конативним процесима и појмовима у психологији; да упознају и разумеју основне принципе перцепције, учења, мишљења, памћења, заборављања; да упознају и разумеју структуру, динамику и развој личности, као и основне теорије и концепте личности у психологији; да упознају и разумеју основне покретаче понашања, значај и врсте мотива, мотивационе процесе и теорије; да упознају и разумеју основне принципе очувања психичког здравља и основне психопатолошке категорије; да кроз упознавање главних тема психологије ојачају своје афинитет за хуманистички аспект односа физиотерапеут-пацијент и своје професионалне афинитете за рад у здравству.</p>			
<p>Очекивани исходи или резултати огледају се првенствено у томе да студент који је успешно савладао програм овог предмета: познаје базичне информације које репрезентују позитивно знање у овој области и главне карактеристике научног приступа у проучавању психичких појава; уочава и схвата динамику сазнајних, афективних и мотивационих појава; уочава и разуме природу и динамику психопатолошких појава; поседује базичне информације о методама психологије, као што су психолошка евалуација, психодијагностичке методе, психолошки налаз; уочава и разуме значај тимског приступа у раду са корисницима услуга; познаје основне принципе ментално-хигијенског деловања и може самостално да их примењује.</p>			
<p>Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Предмет и дефиниција психологије, психолошке школе и правци, гране психологије, психолошке методе и технике, повезаност психологије са другим наукама. Когнитивни процеси: опажање, учење, мишљење, памћење, заборављање; интелектуалне способности. Структура, динамика и развој личности; темперамент, карактер, развој свести о себи, развој телесне схеме; кључне детерминанте понашања: ситуација и личност; Емоционални развој и емоционална зрелост; основне и сложене емоције, емоције у детињству и адолесценцији; изражавање емоција и емоционална самоконтрола. Мотивација: потребе, нагони, жеље, мотиви; интересовања, ставови и вредности; циљ као мотив, инструментално понашање, развој спољашњих и унутрашњих мотива; органске, психичке и социјалне импликације задовољења и незадовољења мотива, механизми одбране. Проблем нормалног и патолошког у психологији. Психопатолошки поремећаји и психосоматске болести. Стрес. Промене и поремећаји личности и понашања: неурозе, психозе, психопатије. Облици неприлагођеног понашања: преступништво или деликвенција, алкохолизам и наркоманија. Превенција поремећаја психичког живота и понашања.</p>			
<p>Литература Обавезна литература: Рот, Н.(2010). <i>Опита психологија</i>. Београд: Завод за уџбенике. Цамоња,И, Т.(2006). <i>Увод у психологију са здравственом психологијом</i>. Београд: СИЈА. Десимировић, В. (1994). <i>Савремена медицинска психологија</i>. Београд: Наука. Шира литература: Хавелка, Н. (2006). <i>Психологија</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства Рот, Н. (2010): <i>Психологија личности</i>. Београд: Завод за уџбенике</p>			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 45	Практична настава: 0
<p>Методe извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују излагање наставника о темама из наставног програма, студентске презентације и дискусије о важнијим питањима.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА И ЕТИКА У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: спец др мед Јелена Маринковић, пред.; мр др мед Сеад Малићевић, пред.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: средњошколско образовање			
Циљ предмета Упознавање студената са савременим концептом здравља и популационим приступом испитивању и очувању здравља, бихејвиоралним факторима и фактори окружења и ризика, нивоима и мерама превенције, организацијом здравствене заштите становништва и структуром и функционисањем здравственог система, као и са основним појмовима менаџмента у здравству и процене и унапређења квалитета здравствене заштите, здравствено-васпитних интервенција и промоцијом здравља. Упознавање студената са основним принципима медицинске етике и усвајање етичких ставова у односу на специфичне медицинске проблеме.			
Исход предмета По завршетку наставе од студената се очекује да разумеју појам јавног здравља и актуелне здравствене проблеме, као и стратешка одређења у јавном здрављу Републике Србије, да стекну основна знања о методама процене здравственог стања на нивоу популације, о мерама и активностима здравствене заштите у оквиру три нивоа превенције. Студенти ће бити упознати са начином организовања и функционисања здравствених система у нашој земљи и свету, са нарочитим акцентом на финансирање здравствених система. Студенти ће бити упознати са стратегијама за унапређење здравља у заједници и стећи вештине промоције здравља, спровођења здравствено-васпитног рада и програма едукације. Студенти треба да буду оспособљени за етички засновано просуђивање и разумевање односа према пацијентима, колегама и сарадницима и успешну примену кодекса медицинске етике.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Дефиниција и развој социјалне медицине. Јавно здравље – концепт и дефиниције. Природни ток болести и нивои превенције. Мерење здравственог стања становништва – методологија и индикатори. Неједнакост у здрављу и здравствена заштита вулнерабилних група. Систем здравствене заштите – циљеви, организација и финансирање. Медицинска документација. Глобално здравље и међународна здравствена сарадња. Међународна класификација болести. Менаџмент у здравству. Здравствене технологије. Квалитет здравствене заштите – показатељи, механизми процене и принцип сталног унапређења квалитета. Социјално-медицинска обољења. Здравствено-васпитни рад и промоција здравља. Дефиниција појма етика. Историјат етичких учења. Социо – психолошки приступ моралу. Поремећај моралности и предуслови за морално расуђивање и понашање. Историјски развој медицинске етике. Етичке норме за здравствене раднике. Специфична етичка питања и дилеме. Етички ставови здравствених радника у специфичним индивидуалним и друштвеним ситуацијама. Деонтолошки проблеми у медицинској пракси. Етички проблеми у приватној медицинској пракси.			
Литература Основна литература: Лазаревић А. (2013). <i>Социјална медицина</i> . Београд: Виша медицинска школа; Марић Ј. (2005). <i>Медицинска етика</i> . Београд: Наша књига; Лазаревић А. и сарадници (2016). <i>Јавно здравље, Социјална политика и здравствена заштита</i> . Београд: ВЗШСС. Шира литература: Цуцић В. и др. (2004). <i>Социјална медицина</i> . Београд: Савремена администрација.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 45	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују излагање наставника о темама из наставног програма, студентске презентације и одбране семинарских радова, и дискусије о важнијим питањима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: OCC Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: ма Катарина Ћирић			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: средњошколско образовање			
Циљ предмета је усвајање напредних структура енглеског језика уз помоћ комуникативног метода наставе, као и савладавање уже-стручне комуникације на енглеском језику путем широког спектра писмених и усмених вежби.			
Исход предмета је да студент, који је успешно савладао наставни програм, може са лакоћом да се споразумева на енглеском језику служећи се како савладаним граматичким структурама, тако и напредним вокабуларом општег и стручног типа; да може да оствари успешну писмену и усмену комуникацију у језичким ситуацијама са којима се сусреће у раду у области здравства.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава:</i>			
Представљање савременог интернационалног енглеског језика, глаголских облика и времена, фразалних глагола и идиома, појмова и термина из области медицине, физикалне терапије и рехабилитације и здравствене заштите.			
<i>Вежбе:</i>			
Ближе упознавање и увежбавање напредних граматичких структура енглеског језика, оспособљавање за комуникацију на енглеском језику у уже-стручним практичним и стварним језичким ситуацијама, дискусија о специфичним темама које се тичу медицине, физикалне терапије и рехабилитације, и здравствене заштите ради што бољег успостављања комуникације и односа са пацијентом и што успешнијег рада у области медицине.			
Литература			
Основна литература: Eric H. Glendinning, Beverly A. Holmstrom: <i>English in Medicine</i> . Cambridge University Press, Cambridge, UK.			
Шира литература: Eric H. Glendinning, Ron Howard: <i>Professional English in Use – Medicine</i> . Cambridge University Press, Cambridge, UK.			
Marie McCullagh, Ros Wright: <i>Good Practice – Communication Skills in English for the Medical Practitioner</i> . Cambridge University Press, Cambridge, UK.			
Број часова активне наставе 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30	
Методe извођења наставe			
Предавања (2 часа недељно) подразумевају презентацију уже-стручне терминологије, опсежнији приказ граматичких структура, чије савладавање се врши уз помоћ комуникативног метода, тимског рада, као и метода „role play“. Она такође обухватају и дискусије на бројне теме, са нарочитим освртом на област физикалне терапије и рехабилитације.			
Вежбе (2 часа недељно) служе што бољем усвајању градива и што бржем напредовању у професионалној комуникацији на енглеском језику. У те сврхе се користе бројне језичке игре, додатни материјал са интернета и сл.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 31- 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
колоквијуми	2 x 20		
остале активности	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут		
Назив предмета: ФИЗИОЛОГИЈА СА ОСНОВАМА БИОХЕМИЈЕ		
Наставник: спец. др мед. Кристина Вукушић, пред.		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: средњошколско образовање		
<p>Циљ предмета је да студент упозна основне физиолошке и биохемијске процесе који се одвијају у људском организму, као и да упозна и разуме нормално функционисање појединих органа и органских система, ради схватања измењеног, патолошког деловања и могућности лечења, односно рехабилитације, применом физичких агенаса који модификују ћелијске физиолошке процесе или кинезитерапије која делује на нивоу ткива и органа.</p>		
<p>Исход предмета Студент који је успешно савладао наставни програм овог предмета познаје и разуме функционисање органа и органских система и разуме проблематику опште физиологије и биохемије. Познаје функцију локомоторног, кардиоваскуларног, респираторног, уринарног, дигестивног ендокриног система и разуме функционалну повезаност метаболичких процеса на нивоу ћелије, ефеката на поједине делове и системе, као и ефеката на функције организма у целини.</p>		
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> <i>Физиологија ћелије:</i> Ћелијски метаболизам и транспорт кроз ћелијску мембрану. Појам хомеостазе и њена регулација. Стварање енергије, анаеробни и анаеробни метаболизам, градивне и енергетске материје, продукти ћелијског метаболизма и њихова елиминација. <i>Физиологија ексцитабилних ткива:</i> Мијелинизована и немјелинизована нервна влакна, пренос импулса у нервним влакнима, синапсе и неуротрансмитери. Неуромишићна спојница. Мировни мембрански потенцијал и акциони потенцијал. Скелетни мишићи. Улога актина и миозина у мишићним контракцијама. Физиологија мишићне контракције. Брза и спора мишићна влакна. Електрофизиолошке карактеристике срчаног мишића. Основни физиологије глатких мишића. <i>Нервни систем:</i> Сензорни и моторни путеви у централном нервном систему. Сензорне и моторне презентације на моторној кори и центри за говор. Регулација мишићног тонуса, положаја и постуре. Одржавање равнотеже и контрола покрета тела: улога вестибуларног апарата, базалних ганглија и малог мозга. Тетивни рефeksi, проприоцепција, физиологија путева површног и дубоког сензибилитета. Вегетативни нервни систем: регулација функције унутрашњих органа. <i>Кардиоваскуларни и респираторни систем:</i> Срце као пумпа. Стварање импулса у спроводном систему срца и ексцитација миокарда. Срчани циклус. Функција срчаних залистак. Утица вегетативног нервном система на срчани рад. Артеријски, венски и капиларни крвоток. Регулација артеријског крвног притиска. Респираторни систем. Механика дисања, улога главне и помоћне дисајне мускулатуре. Транспорт кисеоника и угљен диоксида, одржавање ацидобазне равнотеже крви. <i>Гастроинтестинални и уринани систем:</i> Основни физиологије. Улога у ресорпцији материја и елиминацији продуката варења и метаболизма. Физиолошка улога јетре и панкреаса у регулацији метаболизма. <i>Ендокрини систем:</i> Улога хипофизе у регулацији раста и ћелијског метаболизма. Улога хормона штитасте жлезде. Улога инсулина у метаболизму угљених хидрата. Поремећај функције панкреаса и реперкусије на метаболизам угљених хидрата. Регулација метаболизма калцијума и фосфора. <i>Вежбе:</i> Врсте енергије у организму човека. Аеробни и анаеробни процеси. Аеробни капацитет и утицај специфичног рада на побољшање аеробних способности. Презентација технике извођења основних лабораторијских анализа. Функционална дијагностика кардиоваскуларног и респираторног система. Анимације најважнијих физиолошких процеса.</p>		
<p>Литература: Основна литература Јаковљевић, В. и сар. (2021). <i>Физиологија за основне струковне студије</i>. (учбеник у припреми). Допунска литература Митровић, М. Д. и сар. (2003). <i>Основи физиологије човека</i>. Београд: СИА. Guyton, A. C. (2008). <i>Медицинска физиологија</i>. Београд: Савремена администрација. Kibble, J. & Halsey, C. (2013). <i>Медицинска физиологија- клинички контекст</i>. Београд: Дата Статус.</p>		
Број часова активне наставе 75	Теоријска настава 45	Практична настава 30
<p>Методe извођења наставе Предавања (3 часа недељно) Излагање наставника о темама из наставног плана, дискусија, резиме и коментар на крају сваког предавања. Вежбе (2 часа недељно) Приказ реаговања срчано-судовног и дисајног система у току рада различитог интензитета на бицикл ергометру. Практично демонстрирање тестова ради процењивања физичке способности. Тестирање различитих мишићних група помоћу динамометра. Коришћење софтверских апликација.</p>		

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут		
Назив предмета: КИНЕЗИОЛОГИЈА		
Наставник: др Драгана Дрљачић, проф.		
Статус предмета: обавезан		
Број ЕСПБ: 7		
Услов: средњошколско образовање		
Циљ предмета Упознавање и разумевање покрета као основне биолошке карактеристике сваког живог организма; законитости његовог настанка и извођења. Упознавање биомеханичких карактеристика зглобова, костију, мишића у физиолошком функционисању локомоторног апарата и измењеном (патолошком). Разумевање покрета у развијању психофизичких способности и повећања биолошких вредности организма. Упознавање везе кинезиологије са примењеном анатомијом, физиологијом, биофизиком, биомехаником и физикалном медицином и рехабилитацијом.		
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм је: стекао базична знања о биомеханичкој и неуролошкој основи покрета, оспособљен и компетентан за самосталну кинезиолошку анализу покрета сегмената тела, важних ставова и промене положаја тела; оспособљен да примени законитости кинезиологије као елемент дозирања у кинезитерапији; оспособљен за самосталну процену и мерења у кинезиологији; овладао правилном техником коришћења мерних инструмената; познаје и разуме место кинезиологије у функционалној дијагностици, хабилитацији и рехабилитацији.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Кинезиологија – дефиниција, предмет, значај и њена повезаност са другим наукама. Место и улога кинезиологије у физикалној медицини и рехабилитацији. Анатомске структуре у функцији покрета – биомеханичке и неуролошке основе. Сила - слагање и разлагање, правац и смер деловања, скаларне и векторске величине, значај у кинезиологији. Полуке – тачке и краци који дефинишу полуку, променљивост полука. Однос сила: отпора и мишићне контракције; обртни момент сила и значај као елемент дозирања у кинезитерапији. Процене и мерења у кинезиологији, вођење медицинске документације о томе; значај у функционалној дијагностици. Квалитативна кинезиолошка анализа покрета појединих сегмената, важних ставова и промене положаја тела. <i>Вежбе:</i> СТИЦАЊЕ и усвајање терапеутских вештина у процени функционалних способности локомоторног апарата. Телесне равни, покрети и врсте покрета у глобовима. Мерења у кинезиологији – мерење дужине и обима појединих делова човековог тела, мерење обима покрета у зглобовима. Одређивање тежишта појединачних сегмената и целог тела, кинетички ланци и њихова практична примена. Испитивање снаге скелетне мускулатуре мануелним мишићним тестирањем. Кинезиокошка анализа једноставних и сложених покрета сегмената тела. Кинезиолошка анализа локпомоторног апарата при одржавању појединих ставова и положаја тела, као и при различитим активностима (ходање, трчање, пењање, подизање терета, ход уз помоћ помагала...).		
Литература Основна литература: Николић, Д. (2003). <i>Кинезиологија</i> , Ћуприја: ВМШ; Дрљачић, Д. (2021). <i>Основи киназиологије</i> , Београд: Висока спортска и здравствена школа. (скрипта у припреми); Вукушић, К., Дрљачић, Д., Вукосављевић, К. (2021). <i>Анатомско-кинезиолошки практикум</i> . Београд: ВСЗШ. (у припреми). Шира литература: Avers, D. & Brown, M. (2018). <i>Daniels and Worthingham's Muscle Testing, Techniques of Manual Examination and Performance Testing</i> , 10th ed.. Philadelphia: Saunders. Behnke, S. R. (2014). <i>Kinaziološka anatomija</i> , друго издање, Београд: DATA STATUS. Lippert, L. (2011). <i>Clinical Kinesiology and Anatomy</i> , 5th ed., USA, Philadelphia: F. A. Davis Company. Norkin, C. C & White, D. J. (2009). <i>Measurement of joint motion: a guide to goniometry</i> , 4th ed., USA, Philadelphia: F. A. Davis Company.		
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методе извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују наставничково излагање о темама из наставног програма, дискусије о важним питањима.		

Практична настава (3 часа недељно) укључује рад у малим групама, у којима се студенти едукују за дефинисање покрета сваког зглоба објективним мерилима, као и за кинезиолошку анализу покрета сегмената и одржавање ставова. Организују се радионице у којима студенти увежбавају вештине процена и мерења у кинезиологији, технике коришћења мерних инструмената, попуњавање формулара и дискусије о добијеним резултатима. Такође, презентују реферате, решавају усмене и писмене задатке, уз коришћење потребних скала и таблица.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	усмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: ОПШТА КИНЕЗИТЕРАПИЈА
Наставник: спец. др мед. Снежана Милићев, пред.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 8
Услов: средњошколско образовање
<p>Циљ предмета. Упознавање профилактичке и терапијске улоге кинезитерапије, као и функционалне дијагностике у кинезитерапији. Сагледавање физиолошког одговора организма на вежбе. Разумевање значаја познавања биомеханичких особина костију, мишића и зглобова у програму креирања терапијских вежби. Познавање утицаја инактивитета на органске системе с циљем примене превенције. Разумевање значаја функционалне процене као елемента израде кинезитерапијског програма. Разумевање метода кинезитерапије, упознавање и усвајање технике извођења аналитичког и комплексног терапијског покрета. Упознавање поделе кинезитерапијских вежби према функционалном циљу третмана, према начину дозирања оптерећења. Разумевање израде плана и кинезитерапијског програма третмана по основним принципима примене, уз познавање контраиндикација. Разумевање примене и ограничења примене одређених почетних положаја за примену терапијских вежби. Разумевање циљева кинезитерапије кроз кинезитерапијски програм вежби за очување и обнову функција локомоторног апарата.</p>
<p>Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм је: да познаје и разуме биолошки ефект кинезитерапије, средства и методе, индикације и контраиндикације за њену примену; да познаје, интегрише и примени технике функционалне евалуације и ревалуације у тимском раду; да познаје предуслове и правилну технику коришћења мерних инструмената; компетентан и оспособљен за самостално извођење свих облика аналитичког и комплексног терапијског покрета, без или са реквизитима; компетентан је да начини избор правилног почетног положаја за извођење вежби; да схвата и компетентан је за правилно примењивање елемената дозирања у кинезитерапијском третману и уочавање знакова замора; да је едукован да примени како базичне, тако и савремене кинезитерапијске технике; компетентан је за примену терапијских вежби по принципима спровођења кинезитерапије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Значај и улога кинезитерапије у очувању, поправљању и унапређивању здравља и њено место у медицинској рехабилитацији. Синдром неактивности; профилактичка и терапијска улога кинезитерапије. Улога физиотерапеута у рехабилитационом тиму. Циљеви функционалног оспособљавања. Принципи спровођења кинезитерапије. Значај сарадње и интеракције пацијента и физиотерапеута у примени кинезитерапије. Дозирање у кинезитерапији и фактори од којих зависи. Контрола физичког оптерећења пре, у току и после кинезитерапијског третмана. Клиничка подела кинезитерапијских вежби. Рана вертикализација, ортопедска асистивна помагала. Значај кинезитерапије код разних функционалних проблема: контрактура, миогених ограничења, измењене мишићне снаге, измењеног тонуса, еластичности, координације покрета, баланса тела, аутоматизације покрета и постуралне контроле.</p> <p><i>Вежбе:</i></p> <p>Сала за кинезитерапију- опрема, реквизити, инструментаријум, помоћна средства за кинезитерапију. Функционална дијагностика у кинезитерапији; процене, мерења, попуњавање формулара. Предуслови, услови и правила технике коришћења инструмената. Значај функционалне процене у дефинисању циљева, изради плана и програма кинезитерапијског третмана. Средства и методе кинезитерапије. Правилно позиционирање пацијента кроз примере. Терапијски покрети- елементи покрета, фазе извођења, подела. Технике извођења терапијских вежби. Доза вежби и значај индивидуалног правилног дозирања. Почетни положаји у кинезитерапији; приказ, индикације, контраиндикације. Употреба подпазушних штака и штапа</p>
<p>Литература</p> <p>Основна литература:</p> <p>Милићев, С. (2014). <i>Опита кинезитерапија – Терапијске вежбе</i>. Београд: Висока спортска и здравствена школа струковних студија;</p> <p>Јовановић, Л., Ковачевић, Р. Ереш, С. & Кљајић, Д. (2016). <i>Основи кинезитерапије</i>. Београд: СИА.</p> <p>Шира литература: Вуловић, Д. (2008). <i>Основи кинезитерапије IV (третман вежбама)</i>. Београд: Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“; Norkin, C.C. & White, D. J. (2016). <i>Measurement of joint motion, a guide to goniometry/ Fifth Edition</i>. Philadelphia: F. A. Davis Company; Avers, D. & Brown, M. (2018). <i>Daniels and Worthingham's Muscle Testing, Techniques of Manual Examination and Performance Testing / 10 th Edition</i>. Philadelphia: Saunders; Kisser, C. & Colby, L.A. (2012). <i>Therapeutic exercises: Foundations and Techniques/ Edition 6</i>. Philadelphia: F. A. Davis</p>

Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 30	Практична настава: 60	
Методe извођења наставе:			
Предавања (2 часа недељно) укључују: наставничково излагање, студентске презентације, реферати и дискусије о важнијим питањима.			
Вежбе (4 часа недељно) укључује практичан приказ опреме, реквизита и вежби за кинезитерапију. Увежбава се вештина функционалне дијагностике у домену физиотерапеутског рада са значајем у креирању кинезитерапијског тремана и то: инспекција, технике мерења, употреба тестова, скала и попуњавање формулара. Анализирају се почетни положаји у кинезитерапијском програму; практично се приказују и увежбавају технике извођења аналитичког и комплексног терапијског покрета; обука хода употребом ортопедских асистивних помагала. Увежбавају се базичне и друге кинезитерапијске технике. Настава подразумева рад у малим групама са задацима за самосталан рад студената. Студенти су укључени у остале активности, као што је израда реферата, презентација и сл.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 31 – 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	10	практичан испит	20
практична настава	10	усмени испит	20
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: КОМУНИКАЦИЈА У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: др Ана Крстић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: средњошколско образовање			
Циљ предмета: стицање савремених теоријских и практичних знања и вештина из области комуникације у здравству, у циљу успостављања ефикасне комуникације са пацијентима и у тимском раду.			
Исход предмета: студенти ће бити оспособљени да примене знања и вештине из области комуникације у здравству у раду са пацијентима, тимском раду и односима с јавношћу.			
Садржај предмета:			
<i>Теоријска настава:</i>			
1. Уводно предавање: Појам и основни елементи комуникације. 2. Типови комуникације: интраперсонална (селф) комуникација, интерперсонална комуникација, комуникација у групи, масовна комуникација. 3. Умешност комуникације: емоције и комуникација; емпатија и емоционална интелигенција; комуникационе вештине и комуникајска компетентност; културолошке разлике у комуникацији. 4. Вербална комуникација: врсте вербалних порука; форме говорне комуникације; баријере у вербалној комуникацији; смернице за унапређење вербалне комуникације. 5. Невербална комуникација: функције невербалне комуникације; врсте невербалне комуникације; веродостојност и тумачење невербалних порука; смернице за унапређење невербалне комуникације. 6. Силови у комуникацији: пасиван, агресиван, асертиван. 7. Успостављање комуникације на релацији здравствени радник – пацијент; терапијска и информативна комуникација. 8. Специфичности у комуникацији здравствених радника: комуникација са пацијентима са различитим оштећењима / болестима; умешност слушања; етички принципи и дилеме у комуникацији са пацијентима. 9. Комуникација у здравственом тиму; конфликти и начини њиховог превазилажења. 10. Пословна комуникација у здравственим установама: говорна пословна комуникација, писана пословна комуникација; смернице за успешну пословну комуникацију; пословни бонтон. 11. Средства и начини масовне комуникације у здравству; улога и значај медија; улога здравствених радника у спровођењу различитих кампања за буђење свести. 12. Комуникација у кризним ситуацијама.			
<i>Вежбе:</i>			
Вежбе прате свако предавање: практичан приказ функционисања модела комуникације; различити облици вербалне и невербалне комуникације и њихово тумачење; вежбе за унапређење вербалне и невербалне комуникације; различити стилови комуникације са примерима; комуникација са особама које примењују пасиван, пасивно-агресиван, или агресиван стил комуникације и понашања; примери терапијске и информативне комуникације; примери комуникације са пацијентима са различитим оштећењима / болестима; комуникација у тимском раду; превазилажење конфликта - вежбе; примери свих врста пословне комуникације итд.			
Основна литература:			
Крстић, А. (2022). <i>Комуникација у здравству</i> , Београд: Висока спортска и здравствена школа. (скрипта).			
Шира литература:			
Кекуш, Д. (2010). <i>Комуникације у професионалној пракси здравствених радника</i> . Београд: Висока здравствена школа струковних студија; Петровић, Д. (2019). <i>Умешност комуницирања</i> . Београд: Клио; Лехман, К., Дуфрене, Д. (2015). <i>Пословна комуникација</i> , Београд: Дата Статус; Томић, З. (2003). <i>Комуникологија</i> , Београд: Чигоја; Холи, К. (2014). <i>Вештина успешне комуникације</i> , Београд: Лагуна.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе су предавања и вежбе. Предавања укључују излагање наставника о темама из наставног програма, уз активно учешће и интеракцију са студентима. Најчешће се изводе уз употребу презентација. Вежбе прате свако предавање и подразумевају рад у малим групама и практичне активности студената; индивидуалне и групне презентације студената, анализа студија случајева из праксе и др.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31- 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
семинарски рад / презентација	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ИНФОРМАТИКА СА СТАТИСТИКОМ			
Наставник: др Дејан Вулетић, научни сар.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: средњошколско образовање			
Циљ предмета је: Овладавање фундаменталним знањима из области информатике и статистике. Оспособљавање студената за самостално коришћење основних програмских пакета и Интернета. Упознавање студената са могућностима примене информационо-комуникационих технологија и статистике у здравству.			
Исход предмета је: Стечена знања обезбеђују способност студената за самостално коришћење рачунара, основних програмских пакета, рачунарских мрежа (Интернета) као и примену статистике у здравству.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Историја рачунарства, Хардвер, Софтвер, Рањивости и претње рачунарским системима, Карактеристични напади на рачунарске системе, Заштита рачунарских система, Рачунарске мреже и Интернет, Основи криптологије, Електронско пословање, Мобилне и бежичне технологије, Сајбер форензика, Развој информационих система и база података, Високо-технолошки криминал, Ауторска права, Основи статистике. <i>Вежбе:</i> Рачунске вежбе подразумевају обуку у коришћењу стандардних програмских пакета за обраду текста, табеларне прорачуне, израду презентација, као и употребу Интернета. Решавање практичних примера у употреби рачунара у комуникацији и обради докумената.			
Литература: Основна: Дачић М. Статистика и информатика у здравству. ВЗШ, Београд, 2009. Допунска: ECDL/ICDL (The European Computer Driving Licence) http://www.ecdl.org/			
Број часова активне наставе 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада. Највећи део времена представља излагање наставника о темама из наставног програма. Мањи део времена (око 6 часова) предвиђен је за ангажовање студената кроз разне презентације семинарских радова на задате теме које превасходно представљају приказе резултата савремених истраживања из области информатике и статистике. Вежбе (1 час недељно) подразумевају следеће активности: рад у мањим групама са којима се врши практичан рад на коришћењу информационо-комуникационих технологија у циљу проналажења, складиштења и обраде информација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	5	писмени испит	40
практична настава	5		
колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1	
Наставник: наставници и сарадници који држе стручно-апликативне предмете на првој години (спец. др мед. Ивана Топаловић, предавач; спец. др мед. Милош Бојовић, предавач; спец. др мед. Снежана Милићев, предавач)	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: одслушани стручно-апликативни предмети на првој години	
Циљ предмета: да студенти упознају правила понашања и облике комуникације у установи коју су изабрали; да кроз практичну наставу стекну и усвоје знања о методама и техникама примене у оквиру мануелне терапије и разних облика енергије из природних и вештачких извора.	
Исход предмета: оспособљеност студената да стечена знања примене и спроводе у раду са пацијентима; оспособљеност студената за практичну примену техника термотерапије, фототерапије, хидротерапије и сонотерапије.	
<p>Садржај предмета</p> <p>Практична примена техника извођења термопроцедура (парафин, пелоид, парафанго и сл.), криотерапије, фототерапије (примена УВ лампи, одређивање биодозе, примена ИР лампи, поларизоване светлости) и хидротерапије (практично извођење подводне масаже, рад на бисерним купкама, хидромасажне каде, сауна и сл). Практична примена различитих техника ултра звука (стабилна техника, лабилна техника, субаквална техника, сонофореза).</p> <p>Стручна пракса је конципирана тако да студент повезује теоријско знање са клиничком праксом. Вештине којима студент овладава најпре се развијају кроз кабинетску наставу, а затим у клиничким условима. За време праксе студенти су дужни да воде самостално дневник стручне праксе који предметни наставник прегледа и оцењује обављен рад. За време обављања праксе студенти имају сва права и дужности редовних студената.</p> <p>Након обављене стручне праксе студент је у обавези да у наставној бази затражи оверу Потврде о обављеној стручној пракси коју прилаже као прву страницу дневника праксе. Студент има обавезу вођења и израде дневника рада која се односи на његов реализован практичан рад наставној бази. На основу дневника рада и практичног рада предметни наставник даје закључну оцену стручне праксе. Стручна пракса се обавља уз стручан надзор предметног наставника и сарадника практичара у наставној бази- домовима здравља, спа центрима, бањама и установама за рехабилитацију на одељењима за физикалну медицину и рехабилитацију у трајању од укупно 10 сати.</p>	
<p>Литература:</p> <p>Кунеј, Д., & Станковић, Т. (2005). <i>Практикум физикалне терапије</i>. Београд: ВМШ.</p> <p>Трајков, М., & Шимпрага, Ј. (2021). <i>Термички агеенси у физикалној терапији</i>. Београд: Ново доба.</p>	
Број часова: 10 сати	
Методe извођења наставе: Менторски рад, студије и приказ случајева, самостални рад у спровођењу процедура уз стручни надзор одговорног лица (наставника / сарадника практичара) из наставне базе.	
Оцена знања (максимални број поена 100) описно: успешан и веома успешан	
Врста активности у току праксе	Поени 51 - 100
Дневник рада	50
Практичан рад	50

ДРУГА ГОДИНА

Студијски програм : ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: КИНЕЗИТЕРАПИЈА ТЕЛЕСНИХ ДЕФОРМИТЕТА
Наставник: спец. др мед. Снежана Милићев, пред.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 7
Услов: положени испити из прве године студија
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање значаја ране детекције лошег држања тела, телесних деформитета и деформитета стопала. Упознавање одступања од правилног држања телесних сегмената у телесним равнима код специфичних поремећаја држања тела. Повезивање познавања мишићне анализе покрета у креирању програма селективних вежби јачања, истезања у третману деформитета. Упознавање профилактичне и терапијске улоге кинезитерапије код поремећаја држања тела, телесних деформитета и деформитета стопала. Упознавање етиопатогенезе, клиничке слике, дијагностике, диференцијалне дијагнозе, методологије рада у превенцији и корекцији. Схватање важности разликовања идиопатских облика од деформитета у склопу других болести, како се не би превидело основно оболење и како би се прилагодила терапија. Улога кинезитерапије као самосталног вида лечења или у комбинацији са ортотским и оперативним збрињавањем, као припремна или завршна процедура. Схватање значаја индивидуалног приступа пацијенту у планирању дозирањем кинезитерапијског третмана по основним принципима њене примене. Познавање компликација које могу настати код телесних деформитета како би на време упутили лекару.</p>
<p>Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм је: оспособљен и компетентан за рад на превенцији, корекцији лошег држања тела, телесних деформитета и деформитета стопала; да познаје место и улогу физиотерапеута у корективном третману лошег држања тела и телесних деформитета; да познаје улогу осталих чланова тима у збрињавању телесних деформитета и компликација; оспособљен за примену општег и специјалног плана и програма кинезитерапијског програма вежби- правилно дозирањем кинезитерапијског третмана сходно етапним и крајњем циљу неоперативног третмана, без или са употребом мидера, односно у склопу оперативног збрињавања деформитета; да познаје и разуме индикације и контраиндикације за применом почетних положаја у корективном третману; да врши обуку заштитним положајима и покретима у активностима свакодневног живота нарочито оперативно збринутих пацијената; да познаје предуслове, начине спровођења и технике примене терапијских вежби у корекцији деформитета; да правовремено уочи знаке замора и ревалуира дозу вежбе; да схвати значај тимског рада и на време пошаље лекару уколико је потребно.</p>
<p>Садржај предмета.</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Правилна постојања тела и фактори који утичу на њу. Лоше држање тела. Утицај мишићне активности на постојања и на одабир вежби у корективном третману. Етиопатогенеза, подела, клиничка слика, дијагностика, диференцијална дијагноза, лечење деформитета кичменог стуба и компликација. Тортиколис-подела, дијагностика, лечење. Идиопатске кифозе, сколиозе и у склопу других оболења. Значај правовремене праве дијагнозе, посебно код телесних деформитета у склопу других оболења.. Деформитети грудног коша, значај и специфичност вежби дисања; Развојни поремећај кука; Ангуларни деформитети коленог зглоба-мере корекције. Деформитети стопала; стечени и урођени – етиопатогенеза, клиничка слика, диференцијална дијагноза. Значај ране детекције деформитета стопала. Примена кинезитерапије у лечењу оперисаних и неоперисаних пацијената са деформитетима стопала.</p> <p><i>Вежбе:</i></p> <p>Улога физиотерапеута у третману постуралних поремећаја и телесних деформитета и деформитета стопала. Функционална дијагностика у третману телесних деформитета; инспекција, палпација, мерења. Оцена правилне постојања, односно одступања од правилног држања телесних сегмената у телесним равнима. Процена коректибилности лошег држања тела. Начини спровођења кинезитерапије, опрема, реквизити у сали за кинезитерапију. Приказ програма кинезитерапије за дијагностиковане телесне деформитете и деформитете стопала и утицај коморбидитета на модификације програма. Значај правилног избора почетног положаја за сваку вежбу, индикације, контраиндикације. Приказ терапијских вежби; услови за извођење, технике примене, правила потпомагања, дозирање. Кинезитерапијски програм као део неоперативног третмана, самостални и у комбинацији са ортотским мерама у третману кифозе и сколиозе (корективни мидери). Припремни и завршни кинезитерапијски програм у оквиру оперативног збрињавања наведених деформитета. Саветовање, упутства за стварање навике доброг држања тела у свакодневним активностима и за самостално вежбање, као и ограничења.</p>
<p>Литература</p> <p>Основна литература:</p>

Јовановић, Л., Ковачевић, Р., Ереш, С.& Кљајић, Д. (2014). *Држање тела- постоура, кинезитерапија у циљу превенције и корекције поремећаја држања тела*. Београд: Атоспринт; Јовановић, Л. (2010). *Кинезитерапија у педијатрији (одабрана поглавља)*. Београд: СИА; Радисављевић, М. (2001). *Корективна гимнастика са основама кинезитерапије*. Београд: Виша школа за спортске тренере
 Шири литература:

Косинац, З. (2018). *Постурални проблеми у дјеце и младежи, дијагностика и лијечење*. загреб: Медицинска наклада; Милићев, С. (2014). *Опита кинезитерапија-Терапијске вежбе*. Београд: Висока спортска и здравствена школа стуконних студија; Радић, П. М. (1996). *Кинезитерапијски програм вежби у лечењу сколиоза и кифоза*. Београд: СИА; Милинковић, Б. З. & Стевановић, Б.В. (2004). *Кичмени стуб (Практикум)*. Београд: Народна књига; Јевтић, Р. М. (2006). *Клиничка кинезитерапија*, друго допуњено издање. Крагујевац: Медицински факултет, Крагујевац

Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
--	------------------------------	------------------------------

Методe извођења наставе:

Предавања (2 часа недељно) укључују: наставничково излагање о темама из наставног програма, дискусије о појединим темама.

Вежбе (3 часова недељно) укључује рад у малим групама у кабинету школе и наставној бази. Подразумева практичан приказ метода и техника кинезитерапијског третмана актуелне деформације, уз елементе правилног дозирања.

Остале активности подразумевају укључивање студената у изради реферата, практичних презентација и др.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена 31 – 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	10	практичан испит	20
практична настава	10	усмени испит	20
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: КОРЕЛАТИВНА НЕУРОЛОГИЈА			
Наставник: др Владимир Пузовић, виши пред.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета Упознавање развоја, основних делова и грађе централног нервног система, основа физиологије нервне ћелије, церебралног крвотока и метаболизма. Упознавање физиологије свести, будности и поремећаја свести. Упознавање функционисања чула (вида, слуха), а посебно проприоцептора. Упознавање делова моторног система и њихове функције. Упознавање регулације рефлексне активности и мишићног тонуса. Упознавање синдрома поремећаја моторних активности и синдрома поремећаја свести и епилепсије. Циљ је, такође, упознавање етиологије, клиничке слике, дијагностике и диференцијалне дијагнозе код пацијената са неуролошким обољењима, кранијалним повредама, повредама периферног нервног система; миопатијама, урођеним и стеченим дистрофијама.			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: Познаје делове и функцију централног нервног система, као и моторног система. Познаје и разуме регулацију рефлексне активности и мишићног тонуса, као и основе неуролошког прегледа. Познаје синдроме моторних поремећаја, поремећаја свести, повреде главе и врата, оштећења кичмене мождине. Познаје мере пружања прве помоћи код повреда ЦНС-а и мере превентиве и лечења болести зависности.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Нервна ћелија и синапса. Акциони потенцијал. Развој ЦНС-а. Грађа мозга и кичмене мождине. Проприоцептори и вестибуларис. Делови моторног система и функције. Рефлекси и мишићни тонус. Синдроми повреде кичмене мождине. Синдроми повреде главе. Поремећаји свести и епилепсија. Афазије, агнозије, илузије и халуцинације. Цереброваскулни поремећаји. Неуролфизиолошка функционална процена. <i>Вежбе:</i> Узимање анамнезе од неуролошког пацијента. Хетероanamнестички подаци. Процена стања свести. Начин испитивања кранијалних нерава. Испитивање снаге и трофике. Испитивање тонуса мишића (врсте повишеног тонуса, хипотонија и атонија). Начин извођења миотатских рефлекса. Ход и врсте поремећаја хода код оштећења централног моторног неурона, екстрапирамидног система, малог мозга, периферног моторног неурона. Принципи и начин неге и рехабилитације неуролошког пацијента.			
Литература Основна литература: Павловић, Д. (2016). <i>Неурологија</i> . Београд: Орилн Арт.; Радојчић Б. (2006). <i>Неуролошки преглед и основи клиничке неурологије</i> . Београд: Елит-Медика. Шира литература: Левић З. (2004). <i>Основи неурологије</i> . Београд; Јовић, С. (2004). <i>Неурорехабилитација</i> . Београд; Радојчић, Б. (2003). <i>Клиничка неурологија</i> . Београд; Радојчић Б. (2005). <i>Болести нервног система</i> . Београд			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методе извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничково излагање, студентске презентације и дискусије о важним питањима. Вежбе (1 час недељно) укључује рад у мањим групама уз учешће студената који припремају одређене методске јединице које обрађују, излажу и дискутују.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ХИРУРГИЈА СА ОРТОПЕДИЈОМ И ТРАУМАТОЛОГИЈОМ			
Предавач: др Миодраг Јевтић, проф.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета Упознавање најновијих достигнућа савремене хирургије, ортопедије и трауматологије. Упознавање савремених принципа механизма настанка, патофизиологије, дијагностичких поступака, клиничког испитивања и могућности лечења обољења и повреда човековог организма. Упознавање рада здравствених установа различитог ранга у регуларним и ванредним условима. Упознавање тимског рада и улоге физиотерапеута у рехабилитацији хируршких, ортопедских и трауматолошких случајева.			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: Стицање знања и оспособљеност за рад у здравственим установама за рехабилитацију, спортским амбулантама, бањско-климатским установама и сл. Способност да у склопу тимског или самосталног рада све повређене збрињава на стручан и савремен начин. Стицање базичних знања за примену одређених рехабилитационих поступака, ради што бољег и бржег физичког, психичког и функционалног оспособљавања болесника.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Повреде - врсте, карактеристике и подела. Ране - врсте, начин њихове обраде. Крварење, шок и лечење. Инфекције у хирургији. Повреде и обољења мишићно-зглобно-коштаног система. Болни синдром пренапрезања. Обољења и повреде кичменог стуба и кичмене мождине. Повреде код појединих спортских грана. Обољења и повреде главе, грудног коша, абдомена, крвних судова и периферних нерава. Неоперативно и оперативно лечење у хирургији, ортопедији и трауматологији. Ургентна медицинска помоћ у ратним и ванредним условима. <i>Вежбе:</i> Оспособљавање за ефикасно поступање у случајевима застоја рада срца, дисања и животно угрожавајућег крварења. Иmobilизација код прелома коштане структура. Значај и начини поступања током евакуације мултиплих повреда.			
Литература Основна литература: Војиновић, М. (2014). <i>Хирургија са ортопедијом</i> , Висока здравствено санитарна школа струковних студија. Београд: „ВИСАН“. Домазет, Н. (1996). <i>Хирургија са ортопедијом и трауматологијом</i> . Београд: ИКА „Тачка“. Шира литература: Бановић Д. (1993). <i>Трауматологија</i> . Београда: Медицинска књига. Група аутора (2000). <i>Ратна хирургија</i> . Београд: БМЗ. Стевовић (2000). <i>Хирургија за студенте медицине</i> . Београд: Медицинска књига.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључује више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, студентске презентације резултата индивидуалног или тимског рада на појединим темама, или проблемима и дискусије о важним питањима. Вежбе (1 час недељно) укључује рад у мањим групама уз учешће студената који припремају одређене методске јединице које обрађују, излажу и дискутују.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА
Наставник: спец. др мед Кристина Вукушић, пред.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: положени испити из прве године студија
<p>Циљ предмета Упознавање са етиопатогенезом, клиничком сликом, дијагностичким поступцима и основним принципима лечења интернистичких обољења код којих се примењују рехабилитациони поступци, са посебним акцентом на обољења из групе кардиоваскуларних, респираторних, реуматолошких и метаболичких обољења.</p>
<p>Исход предмета Студент који је успешно савладао наставни програм овог предмета познаје и разуме етиологију, патогенезу, клиничку слику, ток и начин лечења кардиоваскуларних, респираторних, реуматолошких, метаболичких и осталих интернистичких обољења, чије последице или фактори ризика за њихов настанак представљају предмет превентивних или терапијских поступака из домена физикалне медицине и рехабилитације.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Предмет проучавања интерне медицине и њене области. Интернистички преглед и дијагностичке методе у интерној медицини. Групе најчешће кошишћених лекова у интерној медицини. <i>Кардиоваскуларне болести.</i> Етиопатогенеза и клиничка слика, дијагностика и принципи лечења васкуларних и срчаних болести: атеросклероза, ангина пекторис, инфаркт миокарда, перикардитис, валвуларне болести срца- урођене и стечене, срчана инсуфицијенција, повишени крвни притисак, болест периферних атерија, Биргерова и Рејноова болест. Обољења вена: проширене вене, запаљење вена и тромбоза вена са компликацијама. <i>Пулмологија.</i> Етиологија, патогенеза, клиничка слика, дијагностика и терапија плућних обољења опструктивног и рестриктивног типа: хронични бронхитис, астма, емфизем плућа, цистична фиброза, интерстицијалне болести плућа (идиопатске и пнеумокониозе); запаљенске болести плућа, тумори плућа. <i>Реуматологија.</i> Подела реуматских болести. Основне карактеристике обољења из групе запаљењског и дегенеративног реуматизма, лабораторијске и друге дијагностичке методе и општи принципи фармакотерапије ових обољења. Етиологија, патогенеза, клиничка слика, компликације, дијагностика и терапија обољења из групе запаљењског реуматизма: реуматоидни артритис, Бехтеревљева болест, системски еритемски лупус, системска склероза, псориајатични артритис, полимиалгија реуматика, темпорални артеритис и полимиозитис. Етиологија, патогенеза, клиничка слика, дијагностика и терапија обољења из групе дегенеративног зглобног и ванзглобног реуматизма: спондилоза са и без дегенерације интервертебралног диска, гонартроза, коксартроза, артроза рамена, лакта, ручног и скочног зглоба, тендинитиси, бурзитиси, фасцитиси, ентезитиси. Синдром фибромијалгије: етиопатогенеза, клиничка слика и терапија. <i>Болести метаболизма.</i> Етиологија, патогенеза, клиничка слика, компликације, дијагностика и терапија метаболичких болести: дијабетес тип 1 и 2, остеопороза, гихт итд. <i>Остала интернистичка обољења:</i> Етиологија, патогенеза, клиничка слика, компликације, основи дијагностике и терапије обољења која представљају контраиндикацију за примену физикалне и кинезитерапије, или меру опреза при примени истих: обољења јетре, обољења бубрега и бубрежна инсуфицијенција, обољења крви и крвотворних органа (анемија, поремећаји коагулације крви), обољења органа за варење. <i>Вежбе:</i> Практична примена стечених знања у спречавању, раном препознавању, благовременом лечењу и рехабилитацији оболелих. Посебан осврт на узроке настанка болести, факторе ризика, клиничку слику, методологију савремене дијагностике, основне принципе лечења и рехабилитовања оболелог. Значај анамнезе и физикалног прегледа. Упознавање са основним радиолошким прегледима и карактеристикама најважнијих интернистичких обољења. Појам хитног стања и основна правила збрињавања хитних стања у интерној медицини.</p>
<p>Литература Основна литература: Ђурица, С. (2000). <i>Интерна медицина</i>. Београд: Виша медицинска школа. Шира литература: Манојловић, Д. (2003). <i>Интерна медицина 1 и 2</i>. Београд: Медицински факултет. Fauci, A., Braunwald, E., Kasper, D., Hauser, S., Longo, D., et al. (2016). <i>Харисонов приручник медицине</i>. Београд: Дата Статус. Дапчевић, Б. и сар. (2012). <i>Интерна медицина</i>. Београд: Савремена администрација.</p>

Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе:			
Предавања (3 часа недељно) и вежбе (1 час недељно) (укључују више облика пленарног рада: излагање о темама из наставног програма, дискусију о важнијим питањима, питања из праксе, дускусију о проблематици обрађеној у семинарским радовима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 65	Завршни испит	поена 35
похађање наставе и активност	15	писмени испит	35
колоквијуми	2 x 12-20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА НЕГА			
Наставник: др Миодраг Јевтић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета: Студент стиче знања о развоју и филозофији сестринства, принципима и начелима савременог сестринства и здравствене неге у систему здравствених наука. Циљ је учење метода здравствене неге, структуру ПЗН, документацију и упознаје организационе моделе. Стицање знања из здравствене неге као научне дисциплине, и савременим стремљењима у здравственој нези. Студент стиче знања о методама и стратешким приступима у здравственој нези.			
Исход предмета: Студент ће бити у стању да разуме филозофију сестринства, развој сестринства и здравствене неге, здравствену негу као науку, моделе здравствене неге. Примениће принципе здравствене неге у свакодневној пракси кроз Процес здравствене неге и документацију уз примену организационих модела у здравственој нези као и теорија у сестринству.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Фундаменти сестринства и филозофија сестринства. Развој сестринства и здравствене неге, појам сестринства. Савремено сестринство. Савремене тенденције у развоју сестринства, циљеви "Здравље 2020"; Дефиниције здравствене неге; Повезаност здравствене неге са другим здравственим наукама; Теорије сестринства. Принципи здравствене неге; Методе и стратешки приступи у спровођењу здравствене неге; Организациони модели пружања неге; Увод у Процес здравствене неге; Утврђивање потреба за негом и модели потреба; Развој термина и формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема; Циљеви у здравственој нези и врсте циљева; Стратешки приступи у планирању здравствене неге, реализација плана здравствене неге и примопредаја дужности. Документовање реализоване неге. Евалуација и врсте евалуације. Документација у здравственој нези. <i>Вежбе:</i> Практични приказ документације здравствене неге и упознавање са методом процеса здравствене неге. Увежбавање фаза ПЗН. Утврђивање потреба за негом уз примену метода и стратешких приступа у спровођењу здравствене неге. Дефинисање сестринских дијагноза и колаборативних проблема. Постављање циљева у планирању здравствене неге. Израда плана неге. Реализација плана кроз увежбавање основних сестринских интервенција у кабинету. Документовање реализованих активности. Евалуација плана здравствене неге. Примена ПЗН у хоспиталним условима.			
Литература Тијанић, М.,Ђурановић, Д., Рудић, Р., Миловић, Љ. (2013). <i>Здравствена нега и савремено сестринство</i> . V допуњено издање. Београд: Научна књига. Стојиљковић, Ј.(2012). <i>Здравствена нега</i> . Београд: ВЗШ. Миловић, Љ.(2005). <i>Здравствена нега</i> . Њуприја: Висока медицинска школа струковних студија.			
Број часова активне наставе 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе			
Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничково излагање о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима из праксе, грешке у раду.			
Вежбе (1 час недељно) укључују рад у малим групама, организовање радионица у којима се врши практичан приказ фаза ПЗН, израда (евалуација) плана здравствене неге, увежбавање основних сестринских интервенција у кабинету.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 31- 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: АНТРОПОМОТОРИКА			
Наставник: др Драгана Дрљачић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета је упознавање студената са елементарним законитостима људског кретања (хумане локомоције), упознавање студената са базичним и специфичним физичким својствима спортисте и могућностима њиховог развоја, дефинисање термилошког и појмовног минимума неопходног за коришћење стручне литературе, оспособљавање студената за анализу и планирање конкретних програма намењених непосредном раду на трансформацији физичких својстава спортисте.			
Исход предмета: Оспособљеност за препознавање квалитативног и квантитативног нивоа миогених способности спортиста, оспособљеност за препознавање квалитативног и квантитативног нивоа енергогених способности спортиста, могућност студената да се укључе у рад спортских клубова на пољу усавршавања кондиције спортиста, могућност студената да се укључе у рад фитнес-центра намењених физичком вежбању (тренингу и рекреацији) грађана.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Природа и значај хумане локомоције, дефинисање људског кретања, појам антропомоторике, општи механички принципи људског кретања, мишићна активност као суштина покрета, анализа апарата за кретање, механизам мишићне контракције, механички чиниоци у мишићној контракцији, типови мишићних влакана, врсте мишићног напрезања, улога нервног система у мишићној активности: неурон и моторна јединица, проста и сложена мишићна контракција, време реаговања и време покрета, проприоцепција и кинестезија. Есенцијалне антропомоторичке способности, модерне класификације физичких својстава спортисте, сила и снага у спорту, брзина и њене манифестације, издржљивост у спорту, дефиниција и врсте координације, дефиниција и врсте покретљивости (гипкости), специфичне антропомоторичке способности, синтетичко сагледавање хумане локомоције: човек као мултидимензионални интегрални систем, општи принципи развоја антропомоторичких способности, однос латентних и манифестних облика људске моторике, мерење и оцењивање латентних и манифестних физичких својстава. <i>Вежбе:</i> Општи принципи развоја антропомоторичких способности, однос латентних и манифестних облика људске моторике, мерење и оцењивање латентних и манифестних физичких својстава.			
Литература Основна литература: Перић, Д. (2011). <i>Увод у спортску антропомоторику – нето прерађено издање</i> . Београд: ДТА Шира литература: Илић, Н. <i>Антропомоторика – практикум</i> , Београд: Висока спортска и здравствена школа. (у припреми) Abernethy, V. et al. (2013). <i>Biofizičke osnove ljudskog pokreta</i> . Београд: Data status. Кукољ, М. (2006). <i>Антропомоторика</i> , Факултет спорта и физичког васпитања. Београд: Висартис.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: излагање наставника о темама из наставног програма. Мањи део времена (око 6 часова) предвиђен је за ангажовање студената кроз разне презентације семинарских радова на задате теме које превасходно представљају приказе резултата савремених истраживања из области развоја физичких својстава спортиста. Вежбе (1 час недељно) рад у мањим групама са којима се врши практичан приказ дијагностичких и методичких алата савремене антропомоторике; организовање радионица у којима се обрађују актуелни проблеми савременог спорта; сусрет са водећим стручњацима из непосредне праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: КЛИНИЧКА ФИЗИКАЛНА ТЕРАПИЈА У ИНТЕРНОЈ МЕДИЦИНИ И ПЕДИЈАТРИЈИ
Наставник: спец. др мед. Ивана Топаловић, пред.; спец др. мед. Милош Бојовић, пред.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 8
Услов: положени испити из прве године студија
<p>Циљ предмета је да омогући студентима да: упознају значај и улогу физикалне терапије у превенцији, профилакси, терапији и рехабилитацији различитих патолошких стања у области кардиопулмологије, реуматологије и педијатрије; упознају биофизиолошке ефекте и вредности фототерапије, термотерапије, хидротерапије, електротерапије, сонотерапије, магнетотерапије и механотерапије и њихов значај за очување синергизма и антагонизма дејства појединих физикалних агенаса; упознају индикације и контраиндикације за примену појединих облика физичких агенаса у односу на еволуцију и фазу патолошког процеса у наведеним стањима; упознају протокол, односно редослед апликавања физикалних агенаса код респираторних, кардиоваскуларних и реуматских обољења; упознају принципе дозирања сходно патоанатомским променама, клиничкој фази обољења и функционалног општег стања пацијента код респираторних, кардиоваскуларних и реуматских обољења; упознају, индикације, контраиндикације и редослед апликавања физикалних агенаса у педијатријској рехабилитацији; упознају значај и начин вођења стручне документације.</p>
<p>Очекивани исходи или резултати: огледају се првенствено у томе да студент који успешно савладао програм овог предмета: познаје и разуме интегрални ниво места и улоге физикалне терапије у процесу рехабилитације респираторних, кардиоваскуларних, реуматских обољења и педијатријских обољења; познаје и разуме клиничку слику, етиологију, ток, програм и начин лечења оних патолошких стања која доводе до оштећења локомоторног апарата; познаје и разуме превентивно-профилактичку и терапијску улогу физикалне терапије код обољења која умањују функције локомоторног апарата; познаје и разуме биофизиолошке ефекте и вредности физикалних агенаса, значај очувања синергизма и антагонизма дејства појединих агенаса; оспособљен је и компетентан за примену физикалне терапије код оболелих од респираторних, кардиоваскуларних, реуматских и педијатријских обољења, сходно клиничкој слици, односно свим предвиђеним патолошким стањима код којих је индикована употреба поменуте терапије; познаје контраиндикације за примену појединих облика физикалних агенаса; познаје протокол, односно редослед апликавања физикалних агенаса; оспособљен је за вођење стручне документације. Развити способност праћења ефеката примењених метода.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Место физикалне медицине у превенцији, профилакси, терапији и рехабилитацији у кардиологији, пулмологији, реуматологији и педијатрији. Биолошки ефекти физикалних агенаса. Синергизам и антагонизам физикалних агенаса. Индикације и контраиндикације за примену физикалне терапије у појединим патолошким стањима. Програм физикалне терапије у стањима после срчаног инфаркта, операција срца, хипертензије, коронарне болести, обољења артерија и вена и лимфног система. Програм физикалне терапије у лечењу дегенеративног, ванзглобног и запаљеног реуматизма. Лечење бола физикалним агенсима. Физиотерапија код опструктивних и рестриктивних болести плућа. Физикална терапија у лечењу порођајних plexus brachialis, церебралне парализе и повреде екстремитета код деце. Место и улога физиотерапеута у педијатрији и рехабилитационом тиму. Карактеристике физиотерапеутске дијагностике и примена физиотерапије (кинезитерапије и физикалне терапије) код неуролошких болести централног и периферног нервног система, конгениталних аномалија, порођајних траума, код деце са сметњама у развоју, реуматских обољења, повреда и обољења костију и мишићно-скелетног система, деформитета кичменог стуба, након хируршких интервенција, малигнитета, респираторних и срчаних болести код деце. Упознавање са савременим информационом технологијама за вођење медицинске документације.</p> <p><i>Вежбе:</i> У оквиру практичног дела наставе студенти примењују методе термотерапије, фототерапије, магнетотерапије и разне модалитете електротерапије. Студенти се упознају са техникама апликације и индивидуалним дозирањем параметара у односу на дијагнозу пацијента. Вежбе се спроводе у стационарном и амбулантном делу наставне базе и ради се са пацијентима различитих узрастних доба (деца и одрасли). Принцип практичних вежби подразумева да се студент најпре упозна са дијагнозом пацијента, током болести и препорученим терапијским процедурама након чега уз надзор наставника спроводи задате процедуре.</p>
<p>Литература Основна литература Поповић-Младеновић, О. (1998). <i>Клиничка примена физикалне медицине</i>. Београд: СИА. Поповић, М. (1996). <i>Кинезитерапија респираторних поремећаја</i>. Београд.</p>

Јевтић, М. (1999). *Физикална медицина и рехабилитација*. Београд: Наша књига.

Шира литература

Tecklin, J.S. (2014). *Pediatric Physical Therapy*. LWW Lippincott Williams and Wilkins

Број часова активне наставе: 90 **Теоријска настава: 45** **Практична настава: 45**

Методе извођења наставе:

Предавања (3 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: излагање наставника о темама из наставног програма, студентске презентације резултата индивидуалног или тимског рада на појединим темама или проблемима и дискусије о важнијим питањима.

Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама у наставним базама. Под руководством наставника и сарадника, студентима се демонстрира апликација одређених физикалних агенаса и методе у дијагностици и рехабилитацији повређених и оболелих. Студенти се упознавају и са клиничким подацима о актуелном патолошком стању и програмима функционалног оспособљавања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: КЛИНИЧКА КИНЕЗИТЕРАПИЈА У ИНТЕРНОЈ МЕДИЦИНИ И ПЕДИЈАТРИЈИ
Наставник: мр Биљана Љешевић Стојановић, пред.; др Горан Рађен, проф.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 8
Услов: положени испити из прве године студија
<p>Циљ предмета</p> <p>Да омогући студентима да упознају место и улогу терапеута као члана кардиоваскуларног, плућног, реуматолошког и педијатријског рехабилитационог тима. Да обучи и оспособи терапеута да изврши испитивања и мерења, на основу којих ће донети правилну процену степена ограничења функције. Да оспособи терапеута да на основу медицинске документације и процене функционалног статуса пацијента, направи план примене кинезитерапијских поступака у циљу побољшања функције како појединих система и органа, тако и општег стања пацијента. Да се обучи правилном дозирању кинезитерапијских поступака и врши процену њиховог ефекта.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент који је успешно савладао наставни програм овог предмета познаје и разуме место и улогу физиотерапеута као члана рехабилитационог тима интернистичких и педијатријских обољења. Познаје специфичности рада са интернистичким и педијатријским пацијентима. Влада применом мерења и испитивања којим процењује функционални дефицит пацијента. Оспособљен је да на основу медицинске документације и извршених мерења и испитивања предложи тиму план кинезитерапије и да га самостално спроведе. Оспособљен је да самостално спроводи кинезитерапију код интернистичких и педијатријских пацијената и да исту модификује према циљевима рехабилитације коју је поставио рехабилитациони тим.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p><i>Реуматологија:</i> Функционално тестирање пацијената са дегенеративним зглобним, ванзглобним и запаљењским реуматизмом. Израда плана кинезитерапије у зависности од функционалног дефицита. Примена општих кинезитерапијских програма и специфичних вежби по Регану, Мишелу, Мекензију и Брункову. Евалуација ефеката кинезитерапијског третмана и модификација програма вежби у складу са постављеним циљевима рехабилитације.</p> <p><i>Кардиологија:</i> Принципи и технике функционалног тестирања кардиолошких пацијената. Бруцеов протокол и његове модификације. Коришћење резултата функционалног тестирања у циљу конципирања по пацијента најсигурнијег и најефикаснијег кинезитерапијског протокола. Препознаје ургентна стања и ситуације које захтевају тимско решавање медицинског проблема.</p> <p><i>Васкуларне болести:</i> Функционално тестирање пацијената са васкуларним обољењима, Прављење плана кинезитерапије на основу резултата функционалног тестирања, евалуација ефеката кинезитерапијског третмана.</p> <p><i>Пулмологија:</i> Функционална тестирања пацијената са плућним обољењима (спирометрија са тумачењем резултата и одређивањем типа поремећаја дисања, мерење капацитета плућа и тумачење резултата, ергоспирометрија), анализа типа дисања. Прављење кинезитерапијског плана на основу медицинске документације и спроведених мерења. Специфични поступци и њихово извођење (постурална дренажа, асистирано искашљавање, вежбе дисања, вежбе релаксације, вежбе опште кондиције, Бутејков метод). Евалуација ефеката кинезитерапијског третмана.</p> <p><i>Педијатрија:</i> Процена функционалног стања педијатријског пацијента у зависности од узраста детета. Принципи прављења кинезитерапијског протокола за поједина стања и обољења у педијатрији (успорен психомоторни развој, конгениталне аномалије, артрогрипоза, дечја церебрална парализа и сл.). Принципи праћења ефеката кинезитерапијског третмана у зависности од узраста детета. Основни елементи и принципи посебних кинезитерапијских програма по Кабату, Бобату и Војти.</p> <p><i>Вежбе:</i></p> <p><i>Реуматологија:</i> Приказ функционалног тестирања пацијената са дегенеративним, ванзглобним и запаљењским реуматизмом. Мерење обима покрета (активна и пасивна покретљивост) угломером, мерење мишићне снаге методом мануелног мишићног теста, мерење обима екстремитета. Приказ вежби по Регану, Мишелу, Мекензију и Брункову. Улога радне терапије, употреба одређених помагала у циљу самозбрињавања. Вођење терапеутског картона и евалуација резултата мерења.</p> <p><i>Кардиологија:</i> Приказ функционалног тестирања кардиолошких пацијената, праћење виталних параметара (пулс, крвни притисак, употреба пулног оксиметра). Приказ вежби по Бруцеовом протоколу. Вођење медицинске документације.</p> <p><i>Васкуларне болести:</i> Приказ функционалне процене пацијената са васкуларним обољењима. Мерење обима екстремитета. Бандажирање захваћених екстремитета. Примена лимф-дренажера. Евалуација резултата мерења.</p> <p><i>Пулмологија:</i> Процена пацијената и одређивање типа дисања. Мерење обима грудног коша (максимални инспиријум/ експиријум). Приказ постуралне дренаже, асистираног искашљавања, вежбе дисања, вежбе</p>

релаксације, вежбе за општу кондицију код пацијената са респираторним обољењима. Евалуација постигнутих кинезитерапијских резултата.

Педијатрија: Приказ моторног раста и развоја деце. Приказ пацијената са успореним психомоторним развојем, конгениталним аномалијама, артрогрипозом, дејјом церебралном парализом, трумом главе и сл. Приказ вежби по ауторизованим кинезитерапијским програмима по Кабату, Бобату и Војти – методе фацитације и инхибиције. Евалуација постигнутих резултата.

Литература:

Основна литература

Јевтић М. (2006). *Клиничка кинезитерапија*. Крагујевац. Медицински факултет.

Допунска литература

Цонић С. (2013). *Клиничка кинезитерапија у интерној медицини и педијатрији*. Београд. Висока спортска и здравствена школа.

Павловић, М. (2003). *Кинезитерапија у реуматологији*. Београд: СИЈА.

Јовановић, Ј. (2000). *Рехабилитација у педијатрији (одабрана поглавља)*. Београд: Виша медицинска школа.

Број часова активне наставе 90	Теоријска настава 45	Практична настава 45
---------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Методe извођења наставе:

Предавања (3 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, дискусију о важнијим питањима, питања из праксе, дискусију о проблематици обрађеној у семинарским радовима.

Вежбе (3 часа недељно) рад у малим групама у наставним базама. Наставници и сарадници демонстрирају функционалне тестове и кинезитерапијске поступке код појединих стања и обољења, а потом студенти уз надзор наставника изводе одабрана функционална тестирања и кинезитерапијске вежбе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31-70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	усмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ОСНОВЕ МАНУЕЛНИХ ТЕХНИКА			
Наставник: спец. др мед. Снежана Милићев, пред., спец. др мед. Милош Бојовић, пред.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета Упознавање принципа механотерапије (манипулација, мобилизација, масажа) и друге врсте релаксације. Упознавање са локалним и општим дејством масаже на организам, на ткива и виталне системе. Упознавање са индикацијама и контраиндикацијама за примену и извођење механотерапије. Упознавање места, улоге и значаја механотерапије у примарној, секундарној и терцијарној рехабилитацији и хабилитацији.			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: СТИЦАЊЕ базичних знања из области примене механотерапије у примарној, секундарној и терцијарној рехабилитацији РАЗУМЕВАЊЕ принципа механотерапије, као што су манипулација, мобилизација, масажа и друге актуелне врсте релаксације. РАЗУМЕВАЊЕ принципа ЕСВТ терапије. Примена терапијског ултразвука. СПОСОБНОСТ и компетентност за самостално извођење механотерапије тамо где је она индицирана.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Основе механотерапије. Ултразвучна терапија и њени ефекти. ЕСВТ терапија и њени ефекти. Рефлексотерапија. Увод у масажу, њен појам и дејства на организам. Подела масаже. Подела мануелне масаже, индикације и контраиндикације за примену, дозирање масаже, опрема и простор за масажу. Основне технике мануелне масаже, масажа по сегментима. Спортска масажа. Криомасажа. Самомасажа. Мануелна лимфодренажа. Хиропракса. Акупресура. Манипулација и мобилизација. <i>Вежбе:</i> Различите врсте мануелних масажа и њихово апликовање. Практична примена терапије ударним таласима у различитим индикацијама. Практична примена терапијског ултразвука. Различите технике кинезио-тејпинга.			
Литература Основна литература: Луковић Т, Ђорђевић Д. (2015). <i>Технике масаже</i> . Крагујевац: Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу. Шира литература Вуловић, Д. (2005). <i>Основи кинезитерапије 11, Мануелна масажа</i> . Београд: Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“. Соловјева, Н. (2003). <i>Техника пасивне мобилизације у санацији повреда периферних зглобова</i> . Београд: СИА. Вучело, Д. В. (2003). <i>Масажа (практични приручник)</i> . Београд: Алнари.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе: Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничково излагање о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима. Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама, организовање радионица у којима се студенти упознају са техникама које се користе у рефлексотерапији, односно масажи. Практична настава подразумева рад у малим групама, са увежбавањем мануелних техника које се користе у рефлексотерапији, односно масажи у спорту.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31- 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	практичан испит	20
практична настава	10	усмени испит	20
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНИ ТУРИЗАМ			
Наставник: др Александар Ивановски, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета: Представити основне карактеристике здравственог туризма. Апострофирати који су трендови здравственог туризма. Специфичне облике као што су бањски, спа и велнес туризам. Анализирати садашње и будуће трендове везане за област бањског, спа и велнес туризма у оквиру здравственог туризма.			
Исход предмета: Здравствени туризам треба да обезбеди студентима препознавање и разликовање основних појмова везаних за феномене здравственог туризма, факторе развоја и појавне облике у савременим условима. Студенти треба да науче како да препознају, планирају и програмирају активности везане за здравствени туризам.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Уводна разматрања везано за појмове здравственог туризма. Историјски развој здравственог туризма. Форме здравственог туризма-превентива, куратива и рехабилитација. Велнес туризам. Спа туризам. Бањски туризам. Бањски туризам у Србији. Рекреативни садржаји у здравственом туризму. Стручни кадар и просторно технички услови. Здравствени туризам у свету и код нас. Студије случаја. <i>Вежбе:</i> Практична настава се изводи кроз учешће студената путем пројеката, семинарских радова и посете специфичним институцијама везаних за предмет.			
Литература Александар Ивановски, Митић Душан, Пребег Горан (2021). <i>Туризам-Анимација - Рекреација</i> . Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, Висока спортска и здравствена школа, Географски факултет-Универзитет у Београду, Удружење стручњака за рекреацију. Митић Душан (2001). <i>Рекреација</i> . Факултет спорта и физичког васпитања. Београд: Универзитет у Београду Мирна Андријашевић (2010). <i>Кинезиолошка рекреација</i> . Кинезиолошки факултет Загреб Часописи - <i>Здравствени туризам</i> , одабрани радови			
Број часова активне наставе 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања (2 часа недељно) се одвијају у облику интерактивних предавања уз активно учешће студената који ће се укључивати у наставу преко дискусија, радионица, истраживањем на терену. Вежбе (1 час недељно) присуство у институцијама које се баве здравственим туризмом ће бити од круцијалног значаја за савладавање предмета.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		

Студијски програми: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ТИМОВИ И ТИМСКИ РАД			
Наставник: др Снежана Лазаревић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из прве године студија			
Циљ предмета је да омогући студентима да: разликују радне групе од тимова; спознају значај формирања тимова као супериорне облике организационих јединица; сагледају карактеристике различити врста тимова, начине њиховог формирања, функционисања и развоја, као и односе и процесе који се дешавају у њима; овладају знањима о динамичким процесима у тимовима; савладају знања и вештине за квалитетно тимско учење и доношење одлука у њима.			
Исход предмета студент треба да: Након одслушаних предавања и одржаних вежби из овог предмета, студенти треба да буду способни да: разумеју значај и улогу креирања тимова; знају да одаберу чланове тима и јасно дефинишу њихове улоге; препознају узроке, облике и ефекте понашања чланова тима; усмеравају и мотивишу чланове тима у циљу ефикасног деловања; стекну знања и вештине о техникама тимског учења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> обухвата тематске целине: Дефинисање тима и тимског рада; Тимови (дефиниције тимова и тимског рада, разлике тимова и група, типови тимова); Карактеристике тимова и дизајнирање продуктивних тимова; Формирање тимова; Фазе у развоју тима и динамички процеси у тиму (изградња тима - team building, кохезија, норме); Лидерство у тиму; Комуникација и конфликти у тиму; Одлучивање у тиму; Вештине одржавања тимског састанка; Организационо учење; Тимско учење и технике учења; Предности, недостаци и ограничења тимова <i>Вежбе:</i> Студије случаја добрих примера из праксе тимова у здравственим и другим пословним организацијама; Симулирање: креирање тимова и одређивање тимских улога сходно постављеним задацима; начин комуницирања у тиму; начин доношења тимских одлука; вођење тимских састанака; препознавање и решавање тимских конфликта (деструктивни и конструктивни); технике тимског учења.			
Литература Основна литература: Лазаревић, С. (2021). <i>Управљање тимовима</i> . Београд: Висока спортска и здравствена школа. (скрипта). Михаиловић, Д., Ристић, С. (2005). <i>Тимски рад и радни апсентизам</i> . Београд: Виша железничка школа (40- 94; 143-214). Holpp, L. (2014). <i>Upravljanje timovima</i> . Zagreb: Mate d.o.o. Допунска литература: Ђорђевић Бољановић, Ј., Дражета, Л., Бабић, Л. и Добријевић, Г. (2013). <i>Развој каријере и пословних вештина</i> . Београд: Универзитет Сингидунум (232-253). Greenberg, J., & Baron, R. A. (1998). <i>Понашање у организацијама: Разумевање и управљање људском страном</i> . Београд: Желнид, (260-293). Robbins, S., & Coulter, M. (2005). <i>Менаџмент</i> . Београд: Дата статус (369-391). Williams, Ch. (2010). <i>Принципи менаџмента</i> . Београд: Дата статус (172-190).			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе: Теоријска предавања, практичне вежбе, консултације Предавања (2 часа недељно) укључују излагање о одређеним наставним јединицама, заједничко решавање одређених проблема, модерирани групни (тимски) рад и вођење дискусије о појединим питањима. Вежбе (1 час недељно) укључују рад у малим групама, са циљем да студенти науче да тимски размишљају и доносе одлуке, да заједно решавају задате тематске проблеме и задатке, анализирају студије случаја; у оквиру вежби примењује се и техника <i>Rolle play</i> , и излагање (индивидуалних или групних) презентација/семинарских радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
колоквијуми	2 x 20		
остале активности	10		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2	
Наставник: наставници који предају стручно апликативне предмете на другој години (мр др мед. Биљана Стојановић, предавач; спец. др мед. Ивана Топаловић, предавач; спец. др мед. Милош Бојовић, предавач; спец. др мед. Снежана Милићев, предавач)	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: реализована и положена Стручна пракса 1	
Циљ предмета: стицање и усвајање знања кроз праксу о методама и техникама примене у оквиру физичких облика енергије из области ласеротерапије, магнетотерапије и електротерапије.	
Исход предмета: Практична примена стечених знања и овладавање вештинама самосталне процене у избору параметара у дозирању, метода и техника апликације у односу на планиране и очекиване терапијске ефекте, на основу постављених циљева и задатака у примени физичких облика енергије, индивидуално прилагођеним сваком болеснику у тимском и активном процесу рехабилитације, поштујући правило „првенствено не нашкодити“.	
<p>Садржај предмета</p> <p>Стручна пракса 3 конципирана је тако да повезује теоријско разумевање са клиничком праксом. Током праксе студент ће се упознати са основним индикацијама и техникама примене класичне галванотерапије, електрофорезе лекова, галванске каде, четвороћелијских купки, ДД струја, високонапонских струја, импулсних струја, модулисаних струја, микроструја, Тенс-а, интерферентних и руских струја, високофреквентних струја, електростимулације код лезија периферног и централног мотоног неурона и код инактивитета, технике класичне електродијагностике и криве И/Т, биофитбек технике, тумачење дијагностичких и прогностичких резултата ЕД-а и ЕМГ-а.</p> <p>Вештине којима студент овладава лонгитудинално се развијају кроз студијски програм, најпре кроз кабинетску наставу, а затим у клиничким условима. За време праксе студенти су дужни да воде самостално дневник праксе. Дневник стручне праксе предаје се предметном наставнику који прегледа и оцењује обављен рад. За време обављања праксе студенти имају сва права и дужности редовних студената.</p> <p>Након обављене стручне праксе студент је у обавези да у наставној бази затражи оверу Потврде о обављеној стручној пракси коју прилаже као прву страницу дневника праксе. Студент има обавезу вођења и израде дневника рада која се односи на његов реализован практичан рад наставној бази. На основу дневника рада и практичног рада предметни наставник даје закључну оцену стручне праксе. Стручна пракса се обавља уз стручан надзор предметног наставника и сарадника практичара у наставној бази у домовима здравља и установама за рехабилитацију на одељењима за физикалну медицину и рехабилитацију у трајању од укупно 20 сати.</p>	
<p>Литература:</p> <p>Кунеј, Д., & Станковић, Т. (2005). <i>Практикум физикалне терапије</i>. Београд: ВМШ.</p> <p>Трајков, М., & Шимпрага, Љ. (2021). <i>Термички агенси у физикалној терапији</i>. Београд: Ново доба.</p>	
Број часова: 20 сати	
Методe извођења наставe: Менторски рад, студије и приказ случајева, самостални рад у спровођењу процедура уз стручни надзор одговорног лица (наставника / сарадника практичара) из наставне базе где се реализије Стручна пракса 2.	
Оцена знања (максимални број поена 100) описно: успешан и веома успешан	
Врста активности у току праксе	поени 51 – 100
Дневник рада	50
Практичан рад	50

ТРЕЋА ГОДИНА

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: КЛИНИЧКА ФИЗИКАЛНА ТЕРАПИЈА У НЕУРОЛОГИЈИ И ХИРУРГИЈИ СА ОРТОПЕДИЈОМ И ТРАУМАТОЛОГИЈОМ
Наставник: спец. др мед. Ивана Топаловић, пред.; спец др. мед. Милош Бојовић, пред.
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 9
Услов: положени испити из друге године студија
Циљ предмета да студенти упознају значај и улогу физикалне терапије у превенцији, профилакси, терапији и рехабилитацији различитих патолошких стања у неурологији, хирургији, ортопедији и трауматологији; упознају индикације и контраиндикације за примену појединих облика физичких агенаса у односу на еволуцију и фазу патолошког процеса у неуролошким обољењима и посттрауматским стањима; упознају клиничку слику, етиологију, ток, програм и план лечења оних патолошких стања која доводе до оштећења локомоторног апарата; упознавање и разумевање разлика између субјективних сметњи и објективних промена стања пацијента (СОАП); упознавање индивидуалног приступа креирања плана и програма физикалне терапије, на основу претходне функционалне и клиничке процене; упознавање и оспособљавање за примену и комбиновање различитих облика физикалних агенаса у склопу терапије; упознавање и оспособљавање са начинима праћења и утврђивања резултата и ефеката примењених физикалних агенаса, у односу на постављене задатке плана рехабилитације.
Очекивани исходи или резултати јесу да студент: познаје и разуме она патолошка стања код којих је индицирана примена физикалне терапије; оспособљен је за апликовање физикалних агенаса, сходно успостављеној дијагнози, односно прописаној физикалној терапији; познаје и разуме корелацију субјективних сметњи и објективних промена стања пацијента (СОАП); познаје и разуме интегрални приступ примене апаратурних метода, мануелних техника и кинезитерапијских метода током и након терапије у контексту процеса рехабилитације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Место физикалне медицине у превенцији, профилакси, терапији и рехабилитацији неуролошких и ортопедских болесника као и болесника са трауматским повредама. Биолошки ефекти физикалних агенаса. Синергизам и антагонизам физикалних агенаса. Индикације и контраиндикације за примену физикалне терапије у појединим патолошким стањима. Програм физикалне терапије у стањима болести периферног моторног неурона и централних оштећења. Дијагностичке методе за процену стања периферно-моторног неурона као и централних оштећења. Физикална терапија у лечењу прелома костију, тендинита, повреда тетива и мишића, entensitisa, компликованих прелола, Судекове болести и компликација после имобилизације зглобова и костију. Физикална терапија у лечењу повреда и запаљења периферних нерава. Парезе и парализе n. facialis, n. radialis, n. Medianusa, n. Ulnarisa, као и plexusa brachialis и ischiadicusa у целини. Принципи рехабилитације sklerose multiplex, neuralgia и neuritisa. Физикална терапија код компликованих прелома костију. Специфичност физикалне терапије код дечјих траума. Кроз предавања и презентације едуковати студенте о хируршким обољењима из абдоминалне хирургије, трауматологије и ортопедије, васкуларне хирургије, торакалне хирургије, дечије хирургије, пластичне хирургије, неурохирургије, урологије и основне појмове максилофацијалне хирургије. <i>Вежбе:</i> Физиотерапијска процена - посебни тестови и мерни инструменти за утврђивање поремећаја мишићно-коштаног система. Физиотерапијски процес код особа с урођеним и стеченим болестима зглобова кичме, грудног коша, раменог појаса, подлактице и шаке, зглоба кука, дисфункције сакроилијачних зглобова и зглобова стопала. Специфичности и разлике планирања физиотерапијског процеса код оперативног и неоперативног лечења ортопедских болести. Примена ортоза и протеза код урођених и стечених ортопедских болести. Улога физиотерапеута у едукацији пацијента. Физиотерапијски процес код особа које су доживеле трауму коштаног-зглобног система као што су преломи подлактице и шаке, надлактице и рамена, кичме, карлице и кука, натколенице, потколенице и стопала. Физиотерапијски процес код уганућа и ишчашења зглобова, врсте имобилизација. Физиотерапијски процес код особа с руптуром мишића и лигамената. Импобилизације у коштаног-зглобној хирургији. Физиотерапијски преглед и третман особа с краниоцеребралним повредама, хемиплегијом, Паркинсоновом болешћу, мултиплом склерозом, особа са спиналним повредама, параплегијом и квадриплегијом. Физиотерапијски преглед и третман особа с периферним лезијама и неуромишићним болестима. Физиотерапијски преглед и третман особа након појединих оперативних поступака абдоминалне хирургије, трауматологије и ортопедије, васкуларне хирургије, торакалне хирургије, дечије хирургије, пластичне хирургије, неурохирургије, урологије и максилофацијалне хирургије.
Литература

Основна литература:

Јевтић, М. (1999). *Физикална медицина и рехабилитација*. Крагујевац: Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу.

Поповић-Младеновић, О. (1998). *Клиничка примена физикалне медицине*. Београд: СИА.

Јовић С. (2004). *Неурорехабилитација*. Београд: Филип Вишњић.

Марић, В. (2018). *Постоперативни опоравак, рехабилитација и квалитет живота хируршких болесника*. Београд: Медицински факултет Универзитета у Београду.

Шира литература:

Стевановић, М. (1990). *Медицинска рехабилитација телесно-инвалидних лица*. Београд: Научна књига.

Максимовић и сарадници (2013). *Хирургија*. Београд (одабрана поглавља)

Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
--	------------------------------	------------------------------

Методe извођења наставе:

Предавања (3 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, студентске презентације резултата индивидуалног или тимског рада на појединим темама или проблемима и дискусије о важнијим питањима.

Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама у наставним базама. Под руководством наставника и сарадника, студентима се демонстрира апликација одређених физикалних агенаса и методе у дијагностици и рехабилитацији повређених и оболелих. Уз наведено, студенти се упознавају са клиничким подацима о актуелном патолошком стању и програмима функционалног оспособљавања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут
Назив предмета: КЛИНИЧКА КИНЕЗИТЕРАПИЈА У НЕУРОЛОГИЈИ И ХИРУРГИЈИ СА ОРТОПЕДИЈОМ И ТРАУМАТОЛОГИЈОМ
Наставник: мр Биљана Стојановић, пред.; спец. др мед Чобелић Радоје, пред. ван рад. односа
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 9
Услов: положени испити из друге године студија
<p>Циљ предмета је да студенти: упознају најновија достигнућа савремене неурологије, хирургије и ортопедије са трауматологијом; изврше кратку рекапитулацију механизма настанка патофизиологије, дијагностичких поступака, клиничког испитивања и могућности лечења и рехабилитације у зависности од фазе обољења, односно оштећења; упознају опште планове у вези са применом кинезитерапије и укажу на њену повезаност са другим облицима лечења неуролошких, хируршких и трауматолошких случајева; упознају и буду способни да врше процену (оцену) функционалног статуса и способности пацијента са фрактурама разних делова тела; упознају индикације и контраиндикације за примену кинезитерапије код неуролошких, хируршких и трауматолошких пацијената.</p>
<p>Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: познаје место и улогу кинезитерапије у рехабилитацији неуролошких, хируршких и трауматолошких пацијената; познаје индикације и контраиндикације за примену кинезитерапије у неурологији, хирургији и трауматологији; познаје и разуме принципе примене и дозирања кинезитерапијских поступака код неуролошких, хируршких и трауматолошких случајева; познаје начин коришћења података из медицинске документације, ради конципирања, односно креирања плана кинезитерапијских поступака, у зависности од фазе обољења, деформитета, неуролошког испада или трауме.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Коришћење медицинске документације у циљу конципирања и разраде плана примене кинезитерапијских поступака у неурологији, хирургији и трауматологији; Повреде, врсте, карактеристике подела и индикације и контраиндикације за примену кинезитерапије; Примена кинезитерапије код повреда мишића, зглобова и костију; Кинезитерапија повреда и обољења централног и периферног моторног неурона, пареза и парализа (апоплексија, кранијални нерви, нервни плексуси); Кинезитерапија код енцефалитиса, менингитиса, коме и екстрапирамидних синдрома (Паркинсонова болест, хореа); Кинезитерапија, једна од метода у рехабилитацији обољења кичменог стуба и кичмене мождине; Улога, значај и примена кинезитерапије код повреда кичменог стуба и кичмене мождине; Обољења и повреде главе – улога и место кинезитерапије у рехабилитацији; Обољења и повреде грудног коша и абдомена – место и улога кинезитерапије; Примена кинезитерапије у неурологији, хирургији и трауматологији коксофеморалне регије, колена и потколенице; Примена кинезитерапије у неурологији, хирургији и трауматологији скочног зглоба и стопала.</p> <p><i>Вежбе:</i></p> <p>Неурологија: Приказ пацијента након апоплексије, функционални статус хемиплегије, мерење обима покрета (активно/ пасивно), процена мишићне снаге, процена хипертоније по Ashworth методи. Фазе опоравка по Brunstrom методи. Кинезитерапијски третман хемиплегија у акутној, субакутној и хроничној фази. Приказ ауторизованих кинезитерапијских метода по Кабату, Бобату и Брунструму са циљем фацилитације покрета и инхибиције постуралног хипертонуса. Анализа хода, девијације при ходу и коришћење ортоза са циљем корекције хода. Обука за самозбрињавање пацијента у циљу повратку свакодневним активностима. Терапеутски картон- евалуација процеса опоравка.</p> <p>Функционални статус пацијената са тетраплегијом и параплегијом, приказ пацијента. Процена покретљивости, патолошког хипертонуса, ортопедског и неуролошког нивоа плегије. Кинезитерапијски третман у акутној и хроничној фази. Приказ вежби за инхибицију спастичитета (општи замор, рефлексно инхибиторни положаји и покрети и сл.), вежбе за јачање очуване мускулатуре по ММТ-у. Функционални опоравак и обука пацијената за употребу инвалидских колиџа. Вођење терапеутске документације: тест обима покрета, обим екстремитета, мануелне мишићне снаге, АСИА скала и други функционални тестови. Евалуација функционалног опоравка.</p> <p>Функционални статус и кинезитерапијски третман код оштећења екстрапирамидног система (Паркинсонова болест и Мултипла склероза). Приказ вежби истезања, релаксације и координације (Френкелове вежбе).</p> <p>Приказ пацијената са оштећењем периферног моторног неурона: парезе и парализе и вежби код ове групе пацијената.</p> <p>Кинезитерапијски третман код пацијената са траумом главе.</p> <p>Хирургија са ортопедијом:</p> <p>Приказ вежби код пацијената са повредом коксофеморалне плегије, зглоба колена и стопала. Мерење</p>

покретљивости, мишићне снаге, обука пацијената за ход без ослонца и са дозираним ослонцем уз помоћ одређених помагала за ход (штаке, штапови, ходалице и др.). Приказ медицинске документације и евалуација процеса опоравка.

Литература

Основна литература

Јевтић М. (2006). *Клиничка кинезитерапија*. Крагујевац. Медицински факултет.

Јовић С. (2004). *Неурорехабилитација*. Београд. „Филип Вишњић“.

Јевтић, М., Марић, В., Лозо, В., Гаврић, Н. (2009). *Рехабилитациона медицина у трауматологији и ортопедији*. Београд: Наша књига.

Шира литература

Николић, Ж. (2012). *Повреде екстремитета, лечење и медицинска рехабилитација*. Драслер партнер.

Број часова активне наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методe извођења наставе:

Предавања (3 часа недељно) укључују наставничко излагање о темама из наставног програма и дискусије о важнијим питањима.

Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама, при чему наставник, или наставник практичне наставе, врши приказ, процене (оцене) функционалног статуса и способности пацијента, који је претрпео обољење, као и приказ кинезитерапијских поступака.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	усмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ВЕЛНЕС И СПА ПРОГРАМИ			
Наставник: др Небојша Јотов, виши пред.; мр Сеад Малићевић, пред.			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: положени испити из друге године студија			
Циљ предмета Овладавање појмом спа и велнеса, као и медицинског велнеса. Повезивање основних елемената физиотерапеутских третмана у спа и велнес центрима, познавање процедура које се примењују индивидуално и које су прилагођене потребама клијената у односу на њихове потребе. Холистички приступ у раду.			
Исход предмета Оспособљеност за интегрисање стеченог знања у спа и велнес програме. Оспособљеност за примену комплементарних и савремених техника у велнес програмима. Креирање здравствених програма велнес центара у бањама и центрима за рехабилитацију.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам велнеса и велнес културе. Појам здравственог туризма. Историјски осврт. Концепт велнеса. Медицински велнес. Глобална спа и велнес индустрија. Стандардизација велнес услуга. Принципи велнеса. Техничке карактеристике велнеса - спа и велнес простор. Опремање простора. Термичке процедуре у велнесу. Хидро процедуре у велнесу. Мануелне процедуре у велнесу. Традиционалне процедуре у велнесу. Програми у медицинском велнесу. Програми за негу и обликовање тела. Спа и велнес филозофија. <i>Вежбе:</i> Примена савремених мануелних техника у спа и велнесу (велнес масажа тела, масажа вулканским камењем, антистрес масажа, аромомасажа). Примена традиционалних мануелних техника у спа и велнесу (таи масажа, рефлескологија, шиацу масажа). Хромотерапија. Звукотерапија. Велнес програми за релаксацију. Велнес програми за обликовање тела.			
Литература Основна литература Трајков, М и сард. (2021). Физикалне процедуре у спа и велнесу. (скрипта у припреми) Трајков, М., & Шимпрага, Љ. (2021). <i>Термички агеци у физикалној терапији</i> . Београд: Конти доо Cohen, M., & Bodeker, G. (2008). <i>Understanding the Global Spa Industry: Spa Management</i> . UK: Elsevier Шира литература Aquatic Exercise Association. (2010). <i>Aquatic Fitness Professional Manual</i> . United States: Human Kinetics. Vulović, D. (2005). <i>Osnovi kineziterapije 11. Maneulna masaža</i> . Beograd: "Dr Miroslav Zotović", Sokobanjska 13. Kunej, D., & Stanković, T. (2000). <i>Praktikum fizikalne terapije</i> . Beograd: Kosmos.			
Број часова активне наставе 75	Теоријска настава: 30	Практична настава: 45	
Методe извођења наставе Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: излагање наставника о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима, питања из праксе о конкретним случајевима. Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама, практично упознавање и приказ савремених мануелних техника у спа и велнесу. Практична настава подразумева рад у малим групама (радионице), са практичним увежбавањем различитих врста масажа које се примењују у спа и велнесу (велнес масажа, масажа вулканским камењем, антистрес масажа и аромомасажа, таи масажа, шиацу масажа) и терапија (хромотерапија, звукотерапија), и програми (за релаксацију, за обликовање тела и др).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут		
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У ГЕРИЈАТРИЈИ		
Наставник: спец. др мед. Ивана Топаловић, пред.		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: положени испити из друге године студија		
Циљ предмета Студенти треба да добију знања о процесу старења и могућностима рехабилитације у лечењу старих људи.		
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: Студент схвата да је превенција, лечење и рехабилитација старих особа предуслов за квалитетан и садржајан живот. Професионално одлучује о мерама превенције и организацији медицинске рехабилитације у области геријатријске рехабилитације.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава:</i>		
Основни принципи примене рехабилитационог третмана код старих људи, карактеристике физичких и психичких промена код старих људи, рехабилитационе методе у превенцији убрзаног процеса старења, значај физичке активности у геријатрији, рехабилитација код респираторних обољења старих људи, рехабилитација код срчаних болести у геријатрији, рехабилитација периферних васкуларних обољења старих људи, рехабилитација неуролошких обољења у геријатрији, рехабилитација проблема инконтиненције код старих људи, рехабилитација реуматских обољења у геријатрији, рехабилитација ортопедских болести код старих људи, рехабилитација остеопорозе код старих људи, преоперативна и постоперативна рехабилитација код старих људи, рехабилитација код прелома у геријатрији, рехабилитација због немоћи у старости и везаности старих за кревет.		
<i>Вежбе:</i>		
Могућности примене рехабилитације код старих људи, стар човек као посебна личност, основне рехабилитационе технике у третману старих људи, примена кинезитерапије у превенцији код старих људи, примена рехабилитационих метода код старих људи ради постизања задовољавајуће релаксације, примена кинезитерапије и физикалне терапије у третманима старих људи који болују од респираторних обољења, примена кинезитерапије у превенцији и лечењу срчаних поремећаја код старих људи, примена рехабилитационих метода у циљу лечења периферних васкуларних обољења код старих људи, примена рехабилитације у лечењу геријатријских болесника који болују од неуролошких обољења, примена рехабилитационих метода у превенцији и одклањању инконтинентних проблема који постоје код старих људи, примена кинезитерапије и физикалне терапије у лечењу реуматских обољења код старијих људи, примена кинезитерапије и физикалне терапије у лечењу ортопедских обољења код старих људи, примена кинезитерапије и физикалне терапије у лечењу остеопорозе код старих људи, примена кинезитерапије и физикалне терапије у третманима прелома код старих људи, примена рехабилитационих метода у преоперативној припреми код старих људи и у каснијем периоду након хируршких интервенција, примена кинезитерапије и других метода рехабилитације код геријатријских болесника који се не крећу и који су везани за кревет, превенција декубита и других промена		
Литература		
Основна литература		
Вељковић, М. (2004). <i>Медицинска рехабилитација</i> . Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет.; Јевтић, М. (1999). <i>Физикална медицина и рехабилитација</i> . Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, Медицински факултет; Давидовић, М., Милошевић, Д., Костић, В. (2003). <i>Савремена геријатрија</i> . Београд: ДОН ВАС		
Шира литература		
Staples, W.H. (2016). <i>Geriatric Physical Therapy</i> . McGraw Hill.; Давидовић М. (2007). <i>Медицинска геронтологија</i> , Београд: Универзитет у Београду, Медицински факултет; Давидовић М. (1998). <i>Геријатрија</i> , Београд: Универзитет у Београду, Медицински факултет.		
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе:		
Предавања (2 часа недељно) укључују наставничково излагање о темама из наставног програма и дискусије о важнијим питањима.		
Вежбе (1 час недељно) укључују рад у малим групама, при чему наставник, или наставник практичне наставе, врши приказ, процене (оцене) функционалног статуса и способности пацијента који је претрпео		

обољење, приказ кинезитерапијских поступака у превенцији и лечењу старих особа као примена рехабилитационих метода.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: МОТОРНА КОНТРОЛА			
Наставник: др Драгана Дрљачић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из друге године студија			
<p>Циљ предмета је да омогући студентима упознавање са основним концептима моторне контроле – неурофизиолошким аспектом и аспектом когнитивне науке. Упознавање са постуралном контролом (нормалном и измењеном). Упознавање са контролом мобилности (покретљивости), нормалном и измењеном (абнормалном). Упознавање са променама у моторној контроли током живота. Упознавање са моторном контролом при мануелном манипулисању објектима. Упознавање са адаптацијом моторне контроле на тренажна оптерећења.</p>			
<p>Исход предмета је усвајање базичних информације које презентују позитивно знање из области контроле људског покрета и пружи оквир који ће будућим струковним физиотерапеутима омогућити да у клиничку праксу уврсте резултате савремених истраживања о моторној контроли, а самим тим и примену нових, ефикаснијих приступа у лечењу пацијената са моторном дисконтролом.</p>			
<p>Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Моторна контрола – дефиниција, историјски развој, теорије моторне контроле. Неурофизиолошки аспекти моторне контроле – компоненте нервномошћног система, неурони и синапсе, систем сензорних рецептора за кретање, систем ефектора за кретање, функција моторне контроле кичмене мождине и мозга, интегративни мождани механизми за кретање. Аспекти когнитивне науке – употреба модела за изучавање моторне контроле, модели за обраду информација. Моторно учење и обнављање функције. Ограничења у моторној контроли. Постурална контрола – нормална постурална контрола и њен развој, постурална контрола и године старости, измењена постурална контрола. Контрола мобилности – нормалне и измењене. Промене у моторној контроли током живота. Адаптација моторне контроле на тренажна оптерећења – промене у моторичким постигнућима, промене неурофизиолошких процеса, промене у способностима обраде информација, фактори који утичу на учење моторних вештина. Манипулисање предметима – нормално и измењено хватање и манипулисање, манипулисање предметима током животног циклуса. <i>Вежбе:</i> Анализа видео записа који испитују моторну контролу. Разликовање нормалне и измењене контроле покрета, укључујући недостатке у постуралној контроли, мобилности и функцији горњих екстремитета. Упознавање са тестовима и овладавање техникама процене моторне контроле.</p>			
<p>Литература Основна литература Abernethy, V. et al. (2013). <i>Биофизичке основе људског покрета, друго издање</i> (део 4, 197-274 стр), Београд: Data status. Шира литература Shumway-Cook, A. & Woollacott, M. H. (2012). <i>Motor Control, 4th ed.</i>, USA, Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.</p>			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
<p>Методe извођења наставе: предавања, вежбе и консултације. Предавања (2 часа недељно) излагање наставника о темама из наставног плана, дискусија, коментар и резиме на крају сваког предавања; излагање студената на задату тему; дискусија и коментар на прегледани семинарски рад. Практична настава (1 час недељно) укључују рад у малим групама, организовање радионица у којима се студенти упознају са анализом нормалне и измењене контроле покрета, као и техникама за њену процену.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	10		
колоквијуми	2 x 20		
остале активности	10		

Студијски програм : ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ПРОТЕТИКА И ОРТОТИКА			
Наставник: др Игор Симанић, проф.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: положени испити из друге године студија			
Циљ предмета: Упознавање протетичких и ортотичких средстава и индикација за њихову примену. Упознавање и разумевање функционалних дефицита у зависности од нивоа ампутација. Упознавање са методама ране мобилизације. Упознавање и разумевање разних компликација услед коришћења протеза. Упознавање ортотичких средстава у превентивно-профилактичке и терапијско-рехабилитационе сврхе код спортиста. Упознавање са вођењем протетичке документације.			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: Стицање базичних знања из области протетике и ортотике. Способност примене стечених знања у пракси. Разумевање функционалних дефицита у зависности од нивоа ампутација. Способност за спровођење ране мобилизације. Познавање употребе ортотичких средстава у превентивно-профилактичке и терапијско-рехабилитационе сврхе код спортиста. Познавање и разумевање компликација услед коришћења протеза.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Увод у протетику и ортотику. Мултидисциплинарни приступ и актуелни правци. Психо-социо-економски и медицински проблеми особа са ампутацијом. План рехабилитације и његова реализација. Прескрипција у протетско-ортотичкој рехабилитацији (улога тима). Актуелни материјали за израду протетичких компоненти. Ортозе за кичмени стуб и колено. Коришћење ортотичких средстава у превентивно-профилактичке и терапијско-рехабилитационе сврхе код спортиста. Компликације при коришћењу протеза. <i>Вежбе:</i> Функционални статус, план и програм третмана. Медицинска документација и начин процене функционалног лимита. Препротетичка припрема и примена савремених физиотерапијских метода у решавању компликација као последица инактивности. Елементи прескрипције и тимски приступ. Протетичка фаза са упознавањем протетичких компоненти и начином обуке хода са помагалом. Функционални статус, план и програм решавања функционалног лимита кроз употребу ортотичког помагала. Функционална припрема са елементима ортотичке прескрипције и тимски приступ. Упознавање са ортотичким компонентама и правилна употреба помагала.			
Литература Основна литература: Теофиловски, М. (2006). <i>Ауторизована предавања</i> . Београда: Виша школа за спортске тренере. Шира литература: Стевановић, М. (1990). <i>Медицинска рехабилитација телесно-инвалидних лица</i> . Научна књига, Београд Николић, Ж. (2012). <i>Повреде екстремитета, лечење и медицинска рехабилитација</i> . Драслер партнер.			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методе извођења наставе: Предавања (3 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничково излагање о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима из праксе, грешке у раду. Вежбе (2 часа недељно) укључују рад у малим групама, организовање радионица у којима се врши практичан приказ одређених протетичких и ортотичких средстава, начин и обука њиховог коришћења. Обука и рад са пацијентима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	усмени испит	40
практична настава	10		
Колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ПОВРЕДА У СПОРТУ			
Наставник: спец. др мед Милош Бојовић, пред.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: положени испити из друге године студија			
Циљ предмета: Упознавање најчешћих повреда код појединих спортова и учесника у спортско-рекреативним активностима, механизам њиховог настанка и манифестације. Упознавање са краткорочним и дугорочним последицама по функционалну способност спортисте и учесника у спортско-рекреативним активностима. Упознавање актуелних дијагностичких приступа и оспособљавање за самосталну примену савремених поступака у рехабилитацији повреда у спорту и спортских повреда. Стицање знања о специфичности етиологије, патогенезе, тока, прогнозе, превенције, лечења повреда у спорту са аспекта физиотерапије.			
Исход предмета да студент који је успешно савладао наставни програм: Познавање и разумевање повреда у спорту и спортској рекреацији, механизма њиховог настанка и манифестација које прате повреде у спорту и спортске повреде, у зависности од врсте спорта. Познавање и разумевање краткорочних и дугорочних последица по функционалну способност спортисте и учесника у спортско-рекреативним активностима. Познавање и разумевање актуелних дијагностичких метода. Стицање базичних знања из области превенције и рехабилитације повреда у спорту, спортских повреда и повреда у спортско-рекреативним активностима. Практична примена стечених знања и овладавање вештинама примене метода физиотерапије у оквиру тимског рада у процесу превенције и рехабилитације спортских повреда.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Место, улога и задаци физиотерапеута као члана рехабилитационог тима. Физиотерапеутска дијагностика процена, план и програм физиотерапије у оквиру лечења и рехабилитације акутних, ендогених, егзогених повреда у спорту меких ткива (контузије, дистензије, руптуре мишићно тетивних ткива и лигаментарно-капсуларних лезија), и коштаног система ендогених хроничних спортских повреда (синдроми пренапрезања), постоперативни поступци у оквиру спортске медицине (артроскопске интервенције и инвазивне ортопедско хируршке интервенције). Физички агенси у рехабилитацији повреда у спорту и спортских повреда (фототерапијских агенси, хидротерапија, термо и криотерапија, електротерапија, ултразвук, магнетотерапија, апаратурна механотерапија и кинезитерапија). Специфичности примене физикалних агенаса у лечењу повреда деце и адолесцената. Превенција повреда у спорту и спортској рекреацији. <i>Вежбе:</i> Практична примена физиотерапије у превенцији, дијагностици, и терапији спортских повреда кроз примену кинезитерапије, мануелних техника, - спортска масажа, апаратурних техника у оквиру крио, магнетом, фото, термо, соно, хидро, механо, електро терапије у процесу тимског рада, у оквиру рехабилитације повреда у спорту			
Литература Основна литература Николић, Ж. (2009). <i>Повреде екстремитета, лечење и медицинска рехабилитација</i> . Београд: Драслар. Бановић Д. и сарадници (1989). <i>Повреде у спорту</i> . Београд: Медицинска књига. Смодлака, В. (1995). <i>Спортска масажа и самомасажа</i> . Београд: Хоби спорт. Шира литература Брукнер П. и Кан К. (2019). <i>Brukner & Khan's Clinical Sports Medicine: Injuries</i> . Vol. 1, 5 издање Дарабош, Н. (2012). <i>Како победити спортску повреду</i> . Загреб: Медицинска наклада.			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе: Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, дискусије о важнијим питањима, питања из праксе о конкретним случајевима. Вежбе (3 часа недељно) укључују рад у малим групама, практичан приказ савремених поступака у дијагностици и рехабилитацији повреда у спорту и спортско-рекреативним активностима, примена физичких агенаса у рехабилитацији повреда у спорту и спортских повреда. Практична настава подразумева рад у малим групама (радионице), са практичним увежбавањем актуелних поступака у дијагностици и рехабилитацији повреда у спорту и спортских повреда. Обилазак и рад у спортским клубовима на превенцији и рехабилитацији повреда у спортским амбулантима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 70	Завршни испит	поена 30
похађање наставе и активност	10	писмени испит	30
практична настава	20		
колоквијуми	2 x 20		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНИ ФИТНЕС			
Наставник: др Срђан Милосављевић, проф.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из друге године студија			
<p>Циљ предмета је да студенти: упознају место фитнеса у рехабилитацији одређених стања и болести; упознају основне болести на које је могуће ефикасно деловати техникама фитнеса; упознају принципе дозирања физичке активности; упознају индикације и контраиндикације за примену одређених облика фитнеса; упознају принципе прављења програма код одређених стања и болести; упознају принципе праћења статуса и добијених ефеката након примене одређених техника фитнеса.</p>			
<p>Исход предмета је да студент који је успешно савладао програм: познаје одређена стања и болести на која могу успешно да делују техникама фитнеса; познају дозирање физичких активности код сваког препознатог стања; познају индикације и контраиндикације за примену фитнеса; познају креирање програма вежбања за одређена стања и болести, оспособљен је за праћење стања и ефеката апликованог програма фитнеса.</p>			
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i></p> <p>Дефиниција класификација модалитети и значај здравственог фитнеса, Фитнес у терапији болести; улога и значај физичке активности и ефекти редовне физичке активности, могућност утицаја физичком активности на одређена стања и болести, компоненте тренинга у здравственом фитнесу, делови тренинга у здравственом фитнесу, моторичке способности и здравствени фитнес, методе трансформације морфолошког и моторичког статуса. Физичка вежба као основно средство здравственог фитнеса и организациони модели тренинга у здравственом фитнесу; замор као битан фактор у здравственом фитнесу, стања и болести на које се може успешно деловати техникама фитнеса; средства и методе здравственог фитнеса којима се може утицати на поједина стања и болести; индикације и контраиндикације за примену техника фитнеса код појединих стања и болести.</p> <p><i>Вежбе:</i></p> <p>Простор за вежбање, вежбање на отвореном, реквизити које се користе у здравственом фитнесу, справе које се користе у фитнесу, уводно припремни део тренинга, главни део тренинга, завршни део тренинга, вежбе без оптерећења, вежбе са оптерећењем, моторичке способности доминантне у фитнесу и њихов утицај на здравствени статус, могућност утицаја тренингом на морфолошки статус човека, дозирање тренинга, практични приказ програма намењен различитим стањима и болестима на које се може утицати програмима здравственог фитнеса.</p>			
<p>Литература</p> <p>Основна литература</p> <p>Стојиљковић С. Митић, Д., Мандарић, С., Нешић, Д. (2012). <i>Персонални фитнес</i>. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања</p> <p>Дикић, Н., Живанић, С. (2003) <i>Мониторинг срчане фреквенције у спорту и рекреацији</i>. Београд: Удружење за медицину спорта Србије; Дикић, Н. (2002) <i>Уметност аеробика</i>. Београд: Кардиолошки академски тим</p> <p>Шира литература</p> <p>Мазих, С., Остојић, С., Дикић, Н., (2003) <i>Телесне маси и здравље</i>. Београд: Удружење за медицину спорта Србије; Живанић, С. (1999) <i>Процена аеробне способности</i>. Београд: Удружење за медицину спорта Србије</p>			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	
Практична настава: 45			
Методе извођења наставе:			
<p>Предавања (2 часа недељно) укључују излагање наставника о темама из наставног програма и интерактивну дискусију о томе.</p> <p>Вежбе (3 часа недељно) подразумева увежбавање функционалне дијагностике, сагледавање индикација и контраиндикација, израду програма и дозирање физичке активности, бирање одговарајуће технике, практично упознавање са техникама фитнеса, евалуацију стања и праћење постигнутих резултата.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена 31 – 60	Завршни испит	Поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
практична настава	10		
Колоквијуми	2 x 15		
семинарски рад	10		

Студијски програми: OCC Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: МЕНАЦМЕНТ У ЗДРАВСТВУ			
Наставник: др Снежана Лазаревић, проф.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из друге године студија			
Циљ предмета је да студенти спознају основне поставке, принципе и теорије менаџмента у здравству; разумеју функционисање система и организација у здравству; сагледају улогу и значај савременог менаџера у здравственим установама; разумеју појединачне фазе менаџмент (управљачког) процеса – планирања, организовања, вођења и контроле у здравству; овладају знањима, методама, инструментима и техникама за обезбеђење, развој, одржавање, прилагођавање, усмеравање и коришћење људских потенцијала у здравству.			
Исход предмета Студент треба да се оспособи да: разуме специфичност пословања организације у здравству и здравства уопште; влада основним методама менаџмента у здравственом систему и здравственој заштити; влада основним управљачким вештинама у здравству и области здравствене неге познавајући основне стандарде рада у здравственом систему.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Дефинисање појма менаџмент здравственог система (историјат, улога, значај, елементи, карактеристике, нивои, функционисање) и здравствене заштите; Обезбеђење квалитета здравственог система -пацијент у средишту здравствене заштите; Дефинисање менаџмент функције и стратегија његовог развоја у здравству; Планирање; Организовање; Вођење; Односи са запосленима; Контрола; Тимови и тимски рад у здравству; Мотивација запослених у здравству; Комуникација запослених у здравству; Значај и улога менаџера и лидера у здравству (карактеристике, вештине и компетенције); Достигнућа, проблеми, дилеме и унапређење праксе савременог менаџмента у здравству; Међународни здравствени менаџмент и међународна искуства. <i>Вежбе:</i> Укључују рад у групама, решавања менаџерских проблема, студије случаја у здравственим организацијама, индивидуалне и групне презентације, игре улога и друге методе рада.			
Литература Основна литература Мићовић, П. (2008). <i>Здравствени менаџмент-менаџмент здравственог система и здравствених установа</i> . Београд: Комора здравствених установа Србије; Више аутора. <i>Основе менаџмента у систему здравствене заштите</i> . (2011). Министарство здравља Р. Србије. Шира литература Стојиљковић, М., Цвијановић, Д. и Војновић, Б. (2013). <i>Менаџмент задовољством и мотивацијом у здравственим институцијама</i> . Београда: Институт за економику пољопривреде. Грујић, В., Мартинов-Цвејин, М., Лековић, Б. (2007). <i>Менаџмент у здравству</i> . Нови Сад: Медицински факултет;			
Број часова	активне наставе	45	
	Теоријска настава:	30	
	Практична настава:	15	
Методe извођења наставе Теоријска предавања, практичне вежбе, консултације			
Предавања (2 часа недељно) укључују излагање о одређеним наставним јединицама, заједничко решавање одређених проблема, модерирани групни (тимски) рад и дискусију о појединим питањима.			
Вежбе (1 час недељно) укључују рад у малим групама, са циљем да студенти науче да групно размишљају и доносе одлуке, да заједно решавају задате тематске проблеме задатке, анализирају студије случаја; излагање (индивидуалних) презентација/семинарских радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 60	Завршни испит	поена 40
похађање наставе и активност	10	писмени испит	40
колоквијуми	2 x 20		
остале активности	10		

Студијски програм: OCC Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ИСХРАНА СА ДИЈЕТЕТИКОМ			
Наставник: мр сц. др Сеад Малићевић, пред.			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити из друге године студија			
Циљ предмета: Омогућити студентима да разумеју значај исхране у здрављу, болести и њено место у процесима који утичу на здравље људи. Упознавање са принципима нормалне исхране и исхране у болестима које су изазване неправилном исхраном. Упознавање са основним проблемима дијететике и клиничке исхране.			
Исход предмета: Стицање базичних знања о основним принципима нормалне исхране, значају исхране за здравље људи, познавање група намирница и њихових улога у организму. Добро познавање основа клиничке исхране, као и основа дијететике, са прављењем јеловника за различите категорије здравих и болесних људи. Познавање клиничких дијета и болести које су последица недовољне исхране или њених појединих чинилаца, као и оних које су последица претеране исхране.			
Садржај предмета: <i>Теоретска настава:</i> Значај хранљивих материја. Намирнице: житарице и производи, воће, поврће, семенке и језгра, месо и производи, млеко и млечни производи, риба и производи, јаја, шећери, масти и уља. Енергетска вредност хранљивих материја. Макронутријенти. Угљени хидрати. Подела, улога и значај угљених хидрата. Гликемијски индекс и гликемијско оптерећење. Вештачки заслађивачи. Масти. Подела, улога и значај масти. Засићене и незасићене масне киселине. Унос и метаболизам масти. Протеини. Улога и значај протеина. Есенцијалне и не-есенцијалне аминокиселине. Унос и метаболизам протеина. Вода. Улога воде у саставу тела и метаболизму. Хидрација и дехидрација. Микронутријенти. Минерали. Значај минералних материја у исхрани (улога и дневне потребе минералних материја: макроелементи – натријум, калијум, калцијум, магнезијум, фосфор, хлор; микроминерали и елементи у траговима – сумпор, гвожђе, јод, цинк, манган, бакар, флуор, кобалт, бор, селен, хром, молибден). Витамини. Улога витамина у исхрани (значај и дневне потребе витамина: липосолубилних (А, Д, Е, К) и хидросолубилних (витамин Ц и Б група)). Телесни састав. Антропометријска испитивања. Планирање исхране. Мој тањир и Пирамида исхране. Планирање и састављање дневног obroка. Стандарди и норме у исхрани. Упознавање са законским нормама везаним за исхрану. Здравствена безбедност хране. Референтни унос. Дијете. Потхраљеност. Гојазност (етиологија, генетски чиниоци, чиниоци хране, културолошки чиниоци, физичка активност, социјални чиниоци, остали чиниоци, лечење гојазности, превенција гојазности). Исхрана у посебним стањима – клиничка исхрана. Вегетаријанство. Поремећаји исхране. Поремећаји понашања у исхрани (анорексија нервоза, булимија нервоза, орторексија). Исхрана и хроничне незаразне болести (дијетотерапија дијабетеса, гојазности, артеријске хипертензије, гихта, карцинома, обољења бубрега, анемија, обољења желуца, црева, жучне кесе). <i>Вежбе:</i> Одређивање телесног састава – антропометријска испитивања и мерења. Израчунавање базалног метаболизма и дневних енергетских потреба. Састављање дневног јеловника на основу енергетских потреба. Препоруке за физичку активност, употреба Компендијума физичких активности.			
Литература: Основна литература: Малићевић, С. (2020). <i>Исхрана са дијететиком кроз питања и одговоре</i> . Београд: Висока спортска и здравствена школа. Шира литература: Ђорђевић Ј. (2014). <i>Дијетотерапија – Дијететика 1 и 2</i> . Београд: Грин принт.			
Број часова активне наставе 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе: Предавања (2 часа недељно) укључују више облика пленарног рада: наставничко излагање о темама из наставног програма, семинарски радови студената на задату тему из наставног програма и дискусије о важним питањима, студентске презентације на одабране теме. Вежбе (1 час недељно) укључују израчунавање дневних енергетских потреба здравих и болесних особа; планирање исхране и састављање obroка у складу са енергетским и нутритивним потребама оболелих и дискусије; одређивање састава тела и процену ухрањености.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена 31-65	Завршни испит	поена 35
похађање наставе и активност	10	писмени испит	35

колоквијуми	2 x 20		
семинарски рад	10		
вежбе	5		

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут	
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 3	
Наставник: наставници са стручно апликативних предмета на трећој години студија години (мр др мед. Биљана Стојановић, предавач; спец. др мед. Милош Бојовић, предавач; др Игор Симанић, проф.)	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 3	
Услов: реализована и положена Стручна пракса 2	
Циљ предмета је: постизање нивоа знања и терапеутских вештина од стране студената како би могли да формирају стручно мишљење и доносе одлуке; овладају елементима и начинима функционалне терапеутске процене.	
Исход предмета је: Постизање самосталности студената да стечена знања примене у раду са пацијентима различитих патолошких стања. Примена покрета у различитим условима, мерење амплитуде покрета, процена снаге мишића и тумачење добијених резултата. Студент је обучен да: оцењује стање пацијента – успоставља функционалну дијагнозу; синтетиче релевантне информације о пацијенту; примењује процес клиничког расуђивања; учествује у планирању и апликацији третмана; компетентно комуницира са пацијентом и осталим релевантним странама у току бављења својом професијом; врши евалуирање ради процене оправданости примењеног третмана, формулише питања за истраживање, врши истраживање у својој области.	
Садржај предмета Стручна пракса 3 конципирана је тако да повезује теоријско разумевање са клиничком праксом. Током праксе студент ће се упознати са основним индикацијама и техникама примене појединих терапеутских процедура – кинезитерапијских, мануелно терапијских и физикалних на интегративан начин, односно да уествује у комплетном процесу рехабилитације. Вештине којима студент овладава лонгитудинално се развијају кроз студијски програм, најпре кроз кабинетску наставу, а затим у клиничким условима. За време праксе студенти су дужни да воде самостално дневник праксе. Дневник стручне праксе предаје се предметном наставнику који прегледа и оцењује обављен рад. За време обављања праксе студенти имају сва права и дужности редовних студената. Након обављене стручне праксе студент је у обавези да у наставној бази затражи оверу Потврде о обављеној стручној пракси коју прилаже као прву страницу дневника праксе. Студент има обавезу вођења и израде дневника рада која се односи на његов реализован практичан рад наставној бази. На основу дневника рада и практичног рада предметни наставник даје закључну оцену стручне праксе. Стручна пракса се обавља уз стручан надзор предметног наставника и сарадника практичара у наставној бази у домовима здравља и установама за рехабилитацију на одељењима за физикалну медицину и рехабилитацију у трајању од укупно 30 сати.	
Литература: Николић, С., Вучуревић, С. (2011). <i>Практикум из кинезиологије</i> . Београд: Аутори. Милићев, С. (2014). <i>Опита кинезитерапија – Терапијске вежбе</i> . Београд: Висока спортска и здравствена школа струковних студија. Јовић, С. (2011). <i>Медицинска рехабилитација особа с моторичким поремећајима</i> . Београд: Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“. Николић, С. (2011). <i>Процена снаге мишића глава, рука, нога</i> . Београд: Аутори. Кунеј, Д., Станковић, Т. (2005). <i>Практикум физикалне терапије</i> . Београд: Виша медицинска школа. Луковић Т, Ђорђевић Д. (2015). <i>Технике масаже</i> . Крагујевац: Факултет медицинских наука Универзитета у Крагујевцу. Соловјева, Н. (2003). <i>Техника пасивне мобилизације у санацији повреда периферних зглобова</i> . Београд: СИА. Павловић, М. (2006). <i>Кинезитерапија Хемиплегија</i> . Јовић С. (2004). <i>Неурорехабилитација</i> , Београд Јовановић Ј., Јовић С (1999). <i>Кинезитерапија код повреда и обољења периферног нервног система</i> .	
Број часова: 30 сати	
Методe извођења наставе: Менторски рад, студије и приказ случајева, самостални рад у спровођењу процедура уз стручни надзор одговорног лица из наставне базе.	
Оцена знања (максимални број поена 100) описно: успешан и веома успешан	
Врста активности у току праксе	поени 51- 100
Дневник рада	50
Практичан рад	50

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут			
Назив предмета: ПРЕДМЕТ ЗАВРШНОГ РАДА (СТИР)			
Наставник: наставници који држе стручне и стручно-апликативне предмете			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 1			
Услов: положени предмети предвиђени Наставним планом и програмом. У складу са Правилником, студент може у јунском року да положи СТИР и одбрани Завршни рад.			
Циљ предмета је да студент разуме значај и начин израду Нацрта и Завршног рада. Предмет Завршног рада обухвата стручно-истраживачки рад студента и упознање са методологијом истраживања у области која је била предмет његових студија (медицинска рехабилитација и физиотерапија). Циљ предмета је да се студент упозна са методолошким приступима и стандардима израде Завршног рада; оспособи за самосталан студијски рад, прикупљање, систематизовање и употребу научне и стручне литературе према дефинисаним стандардима и стилу навођења извора; развија способност размишљања, анализе, мисаоног вредновања и критичког закључивања; и предлаже иновативна решења и опција у светлу примене савремене физиотерапијске праксе и захтева које се пред њим постављају као будућег стручњака, као и увежбавање сопственог стила писмене и усмене интерпретације.			
Исход предмета је да је студент оспособљен за израду Нацрта (пројекта) и Завршног рада. Студент треба да покаже компетентност: овладавања методологијом истраживања (научно посматрање, научни експеримент, научно испитивање, метод анализе садржаја и метод студије случаја); израде свог завршног рада исказаног у форми истраживачког рада или прегледног рада, или приказа случаја-ева (пацијената и других корисника услуга) из области медицинске рехабилитације и физиотерапије); анализе и синтезе прикупљених информација из медицинске документације и/или самосталном евалуацијом, као и извођење закључних разматрања о истраживаној проблематици. Да би остварио бодове на овом предмету, студент је у обавези да, поред присуствовања и активности на настави, изради и преда свој нацрт (пројекат) који мора да буде прихваћен. Прихватање Нацрта завршног рада од стране ментора је предуслов за израду и одбрану Завршног рада.			
Садржај предмета: Разумевање задатака, циљева, улоге, врсте и фаза стручног истраживања; Појам и предмет методологије (научног/стручног) рада; Методе научног рада и истраживања; Методе и технике прикупљања података; Фазе припреме и израде нацрта и завршног рада (избор теме, дефинисање предмета и циљева истраживања, припрема релевантне литературе и правилно навођење библиографских извора, израда пројекта - Нацрта завршног рада, израда и реализација Завршног рада); Начин писања (садржај, стил, обим, техничко уређење, повезивање и корицење) и садржај структуре Завршног рада (Увод, Теоријски део, Методологија рада, Резултати, Дискусија, Предлог мера, Закључак и Литература).			
Литература: 1. Покорни, С. (2020). <i>Основе примењених истраживања</i> . Београд: Висока школа струковних студија за информационе технологије, ИТС- Београд. ISBN: 978-86-89007-33-6. 2. Михаиловић, Д. (2004). <i>Методологија научних истраживања</i> . Београд: Факултет организационих наука Универзитета у Београду. 3. Правилник о начину и поступку пријаве, израде и одбране завршног рада (https://vss.edu.rs/wp-content/uploads/2020/10/Pravilnik-zavrzni-i-specijalisticki-rada.pdf)			
Литература се препоручује од стране ментора према одабраном предмету завршног рада.			
Број часова: 75 часова			
Метод извођења наставе: Студент се у оквиру предмета Завршни рад упознаје са целокупном процедуром и поступком за израду Нацрта и Завршног рада, могућом методологијом рада којом се приказују истраживачки поступци (технике и инструменти за прикупљање података, узорак испитаника на којем ће истраживање бити реализовано и статистичким процедурама помоћу којих ће бити обрађени прикупљени подаци) а који ће бити примењени у Завршном раду, обавезама и начином бодовања.			
Предиспитне обавезе	поена 31 – 50	Завршни испит	поена 50
похађање наставе и активност	50	Израда Нацрта (пројекта) завршног рада	50

Студијски програм: ОСС Струковни физиотерапеут		
Назив предмета: З А В Р Ш Н И Р А Д (израда и одбрана)		
Наставник: студент бира ментора (наставник са стручних и стручно апликативних предмета) сходно одабраној теми која одговара одређеној области.		
Статус: обавезан		
Број ЕСПБ: 2		
Услов: Положени предмет Завршни рад (одобрен и оцењен Нацрт завршног рада (истраживачки пројекат)		
<p>Циљ Завршног рада је да студент покаже самосталност у опредељењу за одређену истраживачку област и одабир теме, затим прикупљању, обради и анализи стручних података, као и библиографских извора из релевантне области медицинске рехабилитације и физиотерапије. Студент приликом израде завршног (теоријског или емпиријског) рада показује и своје досадашње стечено знање током студија, али и креативно умеће да самостално спроводи истраживачки поступак из одабране стручне области користећи референтну научно-стручну, домаћу и страну литературу. Завршни рад, исказан као истраживачки, прегледни или приказ случај, представља скуп менталних процеса, радњи, мишљења, просуђивања и закључака студента и основ оцене теоријског и практичног аспекта његовог Завршног рада.</p>		
<p>Исходи Завршног рада Очекује се да кроз стручно истраживачки рад студент успешно: идентификује проблем истраживања у оквиру одабране теме за израду Завршног рада; примени стручно истраживачке методе у циљу изналажења адекватних праваца решавања проблема; компетентно, научно, стручно и аргументовано истражује и презентује резултате свог истраживања и рада; истражи релевантну литературу о проблематици која је предмет стручног истраживања. Исход Завршног рада је оспособљеност студента за укључивање у процес стручно-истраживачког рада (избор, синтеза, анализа и обрада добијених резултата истраживања, одобравање, израда и одбрана завршног рада).</p>		
<p>Садржај рада Након обављеног стручног рада, студент припрема Завршни рад у форми која садржајно обухвата сва обавезна поглавља: Увод, Теоријски део, Методологија рада, Резултати, Дискусија, Предлог мера, Закључак и Литература.</p>		
Број часова: Остали часови 15 сати		
<p>Методе извођења: Током израде Завршног рада, студент интензивно обавља консултације са изабраним ментором, као предметним наставником, током који га усмерава и пружа му помоћ и подршку око свих фаза реализације израде и одбране завршног рада. Уз консултације са ментором, конкретизује се план израде, и одређује динамика реализације Завршног рада. Презентација резултата истраживања врши се у писаној и усменој форми, а евалуацију квалитета Завршног рада и компетенције студента на јавној одбрани комисија коју чини ментор и члан.</p>		
Врста активности:	Обавезност:	поени 2 ЕСПБ
Израда Завршног рада	да	50 поена
Одбрана Завршног рада	да	50 поена
Укупно:		100 поена